Št. 28 (799) Leto XVI
NOVO MESTO, četrtek, 15. julija 1965

DOLENJSKI LIST

Novi sistem bo prinesel...?

Zavzetosti in strahu, ki sta vladala ob prvih napovedih gospodarske reforme, ni več. Izjave najvišjih predstavnikov pa tudi informacije, objavljene po televiziji, radiu in tisku, so o tem povedale že toliko, da se je prvotna neutemeljena preplašenost razblinila. Ponekod že dokaj resno razmišljajo o tem, kako se pripraviti na ukrepe za utrditev gospodarstva, marsikje pa so še vedno vse preveč ravnodušni. Najmanj utemeljena so razglabljanja o tem, kaj bo »prinesel« novi sistem in kaj bodo »prinesli« novi ukrepi...

Od kod le taka brezmejna prostodušnost, ki verjame, da bo nekdo nekaj prinesel? Žal je razgovorov in pomenkov te vrste kar precej. »Boš videl kako bo! Kaj vse bo prinesel novi sistem! Dinar bo v letu dni tako velik in tako težak kot zlepa ni bil! Marsičemu se bo treba odpovedati!« Približno tako modrujejo te dni mnogi.

Varčevanje bo v novem gospodarjenju prav gotovo še pomembnejša prvina kot doslej. Novi ukrepi pa bodo sami po sebi pomenili zelo malo. Utrditev gospodarstva je dolgotrajen proces. Gospodarska reforma bo dosegla svoj cilj samo, če bomo vsi kar nas je, kar se da dosledno uresničevali načela, ki jih mnogi ukrepi prinašajo. Narobe in malone smešno je zatorej preveč govoriti o tem kaj bo novi sistem »prinesel«. Vse, prav vse bomo morali ustvariti sami.

Pri roki so podatki, ki povedo, da je bilo lani v novomeški občini zaradi nesreč pri delu izgubljenih 150.153 delovnih dni, narodni dohodek pa je bil zategadelj za 700 milijonov din manjši. V industriji novomeške občine je zaposlenih 12.300 ljudi, med njimi pa ni niti enega samega psihologa dela! S kadrovsko socialno službo se ukvarja vsega 70 zaposlenih (pa še ti delajo v resnici vse drugo, samo to ne!). Okoli 44 odst. delavcev je nekvalificiranih (po popisu prebivalcev iz leta 1961 je v občini razen 10,9 odst. otrok, ki šole še ne obiskujejo, 55,4 odst. prebivalcev, ki imajo le 4 raz. osn. šole, 19,8 odst. jih ima 8 raz. osn. šole, 2,1 odst. jih ima srednje strok. šole, 1 odst. gimnazijo, 0,4 odst. višjo šolo, visoko šolo pa 0,8 odstotka prebivalcev)!

V novem gospodarskem sistemu se bo lahko uspešno razvijal tisti, ki bo proizvajal na sodobne načine, pa veliko in poceni. Vprašajmo se zdaj, ali je ob stanju, ki ga izpričujejo prejšnji podatki, to možno? Ali torej lahko upamo, da nam bo novi sistem kaj »prinesel«? Najbrž ne, pač pa moramo kar se da hitro iskati neizrabljene rezerve v prej naštetih nasprotjih, ki jih je dosedanji sistem dopuščal, novi pa jih ne bo več!

MILOŠ JAKOPEC

ŠIROKO ODPRTA VRATA DOMAČIM IN TUJIM TURISTOM

Velik dan za Čateške Toplice

Novi zdraviliški dom so že v ponedeljek napolnili gostje — Deležni so udobja, ki ga v zastarelih zdraviliških zgradbah niso bili vajeni — Gradnja je veljala 750,000.000 dinarjev

V prisotnosti številnih gostov so v Čateških Toplicah v soboto 10. julija izročili v obratovanje novi zdraviliški dom, ki bo na široko odprl vrata domačim in tujim turistom v brežiški občini. Slovesnosti so se udeležili povabljenci od blizu in daleč, med njimi predsednik org. polit. odbora republiškega zbora skupščine SRS Niko Belopavlovič, sekretar republiškega sekretariata za zdravstvo Stane Selih, član CK ZKS Silvo Gorenc, pomočnik direktorja republiškega zavoda za socialno zavarovanje Franc Strle, predsednik Dolenjske turistične zveze Marko Ivanetič, predstavniki sosednjih občin, predstavniki delovnih organizacij in družbeno političnega življenja.

Predsednik občinske skupščine v Brežicah tov. Milan Sepetavec je ob tej priložnosti povedal nekaj besed o dolgoletnih prizadevanjih za uresničitev in dokončanje te pomembne gradnje, nakar je prisotne seznanil z vlogo novega zdraviliškega doma pri nadaljnjem razvoju turizma v občini.

Občinska skupščina je pri sestavljanju perspektivnega gospodarskega načrta dala prednost kmetijstvu in turizmu, ob teh dveh poglavitnih panogah pa naj bi se razvijala trgovina, obrt in druge spremljajoče dejavnosti. Za takšno pot se je skupščina odločila zaradi ugodnih naravnih pogojev za razvoj teh panog, saj na nove industrijske zmogljivosti v bližnjem obdobju ne more računati.

Programi za izgradnjo zdravilišča so bili napravljeni že 1965. leta, vendar občina vse do jeseni 1963 ni bila kos zbrati dovolj lastnih sredstev in je bila prisiljena odlagati gradnjo leto za letom. Letno kopališče je bilo odprto lani junija in pokazalo se je, da privablja izredno veliko gostov.

Hotel z restavracijo in terapijo je nova, še pomembnejša pridobitev, v katero so do sedaj vložili blizu 750 milijonov dinarjev. Planirali so 200 milijonov manj in lanske podražitve so spravile občino in zdravilišče v veliko zadrego, saj se je tehtnica že nagibala k ustavitvi gradbenih del. To bi bilo za občino izredno velika škoda, zato so njeni predstavniki in zastopniki kolektiva z vso upornostjo iskali nove vire sredstev za nadaljevanje.

Čateške Toplice imajo izredno lepo prirodno lego in ugodne prometne zveze, ki omogočajo stalen dotok gostov od vsepovsod. Prednost jim daje tudi bližina Zagreba, saj se njegovi prebivalci za konec tedna množično zadržujejo tam.

Novi zdraviliški dom sta projektirala arhitekta ing. Franc Vehovar in ing. Nives Kalin — Vehovarjeva. Celotni objekt se odlikuje po svoji navidezni skromnosti in strogi namenskosti. Zgradbe se zaradi prirodne lepote lesa in opeke lepo stapljajo s pokrajino. Posebno pozornost pa vzbuja dosledna slogovna izpeljava notranje opreme. Barvna skladnost, ki prehaja iz reprezentativnega preddverja v restavracijo in spalnice v hotelskem delu in doseže višek v dvorani z bazenom, je res nekaj lepega. Na gosta vpliva skrajno pomirjevalno, kar je povsem v skladu z namenom celotnega objekta. Obiskovalec že na prvem koraku začuti, da bo v tem umirjenem okolju udobno prebival in si v termalni vodi ob stalni zdravniški negi kmalu nabral novih moči.

JOŽICA TEPPEY

13.000 m³ drevja je podrl vihar

Strašno neurje, ki je divjalo v začetku preteklega tedna, je zelo prizadelo gozdove KGP Kočevje na področju gozdnega obrata Grčarice. Največ škode je bilo v delovišču Glažuta, močno pa so prizadeti tudi revirji Jelenov žleb in del Strmca. Drevje je na posameznih krajih popolnamo izruvano ali polomljeno, vihar pa je uničil tudi telefonski vod iz Grčaric na Jelenov žleb, ki je bil popravljen komaj nekaj dni prej. Po oceni strokovnjakov je na področju gozdnega obrata Grčarice vihar izruval za 11.000 do 13.000 m³ drevja.

Leopold Krese in Viktor Župančič v Črnomlju

13. julija sta se mudila na obisku v črnomaljski občini predsednik gospodarskega zbora skupščine SRS Leopold Krese in republiški poslanec Viktor Župančič. Dopoldne sta obiskala več kolektivov in se tam pogovarjala o gospodarski reformi. Popoldne sta na posvetu članov sveta za industrijo in obrt obč. komiteja ZKS in aktiva gospodarstvenikov pojasnjevala nove gospodarske ukrepe. Posveta se je udeležil tudi republiški poslanec Janez Kambič.

Medtem ko mnogi odhajajo na letni oddih na morje, v planine, in v mesta ali na deželo k sorodnikom, brigadirji ne drže križem rok. Mednarodna mladinska delovna brigada je te dni v Metliki začela delati. Kako se študentki Ann iz Amerike in Bodil iz Kopenhagna počutita med nami, preberite na 5. strani!

Od 1. avgusta nove stanarine

V odboru za komunalna vprašanja Zveznega zbora zvezne skupščine so 9. julija razpravljali o predlogih za revalorizacijo stanarin. V odboru so menili, da bo treba najemnine za stanovanja približati dejanskim ekonomskim cenam postopoma in sicer v razdobju prihodnjih petih let. Za izračun pri revalorizaciji vrednosti stanovanj bodo vzete cene stanovanjske gradnje iz decembra lani. Vsaka občina bo opravila revalorizacijo glede na lastne možnosti samostojno v okviru zakonitih predpisov, ki bodo še izdani. Od 1. avgusta naprej bodo stanovalci plačevali akontacijo najemnin. V letu 1966 bo družba podražitev najemnin subvencionirala v celoti, nato pa vsako leto za 25 odstotkov manj, tako da bodo leta 1970 pri nas v veljavi že ekonomske najemnine.

Po »Večeru«

Premier Ugande, dr. Obote na Otočcu

Premier Ugande, dr. Milton Obote se je v spremstvu predsednika republiškega izvršnega sveta Slovenije Janka Smoleta in Majde Gaspari ter Eda Brajnika, v sredo 7. julija ob 16.58 pomudil za dobrih 20 minut na Otočcu. Visoke goste sta sprejela predsednik ObS Novo mesto Sergej Thorževskij in sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Zirkelbach ter jim v imenu občanov zaželela prijetno počutje. Gostje in spremstvo so občudovali pokrajino in naravne lepote okolice Otočca.

Nebotičniki v Beli krajini?

Ne; pač pa Belokranjci pod nebotičniki v Pittsburghu v Združenih državah Amerike! Člani ansambla »Pittsburgh Junior Tamburitzans« (Mladi pitsburški tamburaši), tretji rod ameriških Slovencev iz Pennsylvanije, ki so ponosni na deželo svojih dedov in se zaradi tega še posebej zanimajo za ohranjevanje jugoslovanske kulturne dediščine, radi zaplešejo in zaigrajo svojim rojakom naše domače plese in pesmi. V četrtek, 22. julija zvečer bomo imeli tudi Dolenjci in Belokranjci priložnost prisluhniti njihovemu koncertu, ki ga bodo v okviru svoje evropske turneje in v počastitev 20-letnice osvoboditve in 600-letnice ustanovitve Novega mesta, priredili ob 20. uri na Glavnem trgu v Novem mestu. To bo prav gotovo ena najlepših prireditev med letošnjimi proslavami. Novomeški zavod za kulturno dejavnost je že razposlal vstopnice vsem dolenjskim občinam, ki bodo organizirale posebne prevoze v Novo mesto za poslušalce iz svojih krajev.

Z avtom na Vrhtrebnje

Komaj se je umaknil buldožer, ki je razširil nekdanjo kolovozno pot od Grmade do Vrhtrebnjega v lepo široko cesto, je pridrvel v Vrhtrebnje rešilni avto. Prvič v zgodovini vasi! To je bil dogodek za vso vas, cesta do vasi pa nagrada za izredno požrtvovalnost vaščanov.

Odlok o krajevnem samoprispevku za usposobitev poti do vasi Grmada in Vrhtrebnje na enem in do vasi Repče na drugem odseku, so vaščani vzeli nad vse resno ter se požrtvovalno lotili dela. V pomoč so jim prišli še občina, Gozdno gospodarstvo in obvezniki predvojaške vzgoje. Ljudje in stroji so se zagrizli v delo in uspeh ni izostal. Koliko dela in truda so dali v to, bo pokazal končni obračun, vendar kdor jih je videl pri delu, bo moral priznati, da so se dela lotili z izredno požrtvovalnostjo, ki je lahko za vzgled drugim vasem.

Za okoli 7 km so se s tem skupnim delom podaljšale ceste četrtega reda v občini Trebnje. Te vasi ne bodo več odrezane od drugih krajev. Nekdanjo kolovozno pot, ki je terjala od ljudi in živine veliko naporov pri dovozu materiala v vas in pridelkov iz vasi, je zamenjala lepo speljana cesta, ki jo sedaj še utrjejo z gramozom ter urejajo kanalizacijo. Res lepa pridobitev in delovni uspeh skupnih naporov ob dvajseti obletnici osvoboditve.

Ekskurzija v München

Podjetje SAP iz Ljubljane bo v sodelovanju z oddelkom za turizem in gostinstvo pri ObS Brežice organiziralo ekskurzije gostinskih delavcev na mednarodni razstavi gostinstvo in turizem, ki bo septembra letos v Münchenu. Obisk v inozemstvu in ogled tamkajšnje gostinske mreže bo našim gostincem vsekakor zelo kristen. Videli bodo veliko novega in se lahko tudi marsičesa naučili.

V. P.

Vreme

OD 15. DO 25. JULIJA

Do 17. julija nestalno, nato izboljšanje, vendar okrog 20. julija krajevne nevihte. Med 22. in 24. julijem večje padavine z ohladitvijo, nato zopet lepo vreme.

Dr. V. M.

Kaj lahko posameznik naredi za naš turizem

Mislimo predvsem tistega posameznika, ki se je že vključil v turistično dejavnost z oddajanjem sobe. Sobi ni kaj reči, je čista, sončna, primerno opremljena in vzbuja domačnost. Misliti pa je treba tudi na odnos do gosta, na pravšno mero vljudnosti in uslužnosti. Nekoga bodo zanimale razmere in življenje v vašem kraju, morda vas bo tudi sam povprašal in se bo rad z vami pogovarjal, drugemu bo ljubše, če ne bo slišal od vas ničesar drugega kot »dobro jutro« in »lahko noč«. Tretji spet bo želel sto in sto manjših ali večjih uslug, vljudnostnih ali plačljivih. Sami morate gosta presoditi in se mu prilagoditi, do prave mere seveda. So ljudje, ki znajo želeti taktično, danes malo, jutri več; čez nekaj dni boste porabili že ure, da jim boste oskrbeli to iz trgovine, ono od soseda, tretje od ribičev in tako naprej. In vse bodo vzeli v zakup kot da spada k najemnini. K sreči takšnih ni veliko, vendar so. Za take primere ni pravil, ravnati morate po svoji preudarnosti in v mejah vljudnosti, zavedajoč se človeškega in narodnostnega dostojanstva.

Drugače je, če želi gost določene dodatne, plačljive usluge, s katerimi mu lahko ustrežete — oskrbo s sadjem, pijačo, zajtrkom, dietno prehrano, krajevno ali narodno specialiteto. Če morate in ste voljni opraviti takšne usluge, morajo biti računi čisti. Včasih je boljše sprotno obračunavanje kot končni obračun. Če se dogovorite za le-tega, morate skrbno voditi »knjigovodstvo«. Tudi vaše delo za pripravo kakršnega koli obroka hrane, je za gosta strošek, s katerim mora računati, zato ga uračunajte tudi vi.

Zajtrk bo želel morda zaradi oddaljenosti stanovanja od prehrambenega centra, ker bo na dopustu vstajal pozno in ga zamujal, ali tako zgodaj, da ga še ne bi dobil, ali pa mu ne zadostuje, ker je navajen na izdaten zajtrk. Tem željam najbrž ne bo težko ustreči. Dogovorite se za čas in vsebino obroka. Pri nekaterih narodih so v navadi pri zajtrku kašaste jedi iz industrijsko obdelanih žitaric, ki jih lahko zadovoljivo in izvirno nadomestite z domačimi kašami, močniki, usukanci ali žganci.

Teže je za gosta s predpisano dietno prehrano. Diete so različne in ne morete poznati vseh. V glavnem vam bo gost povedal kaj sme jesti in kaj ne sme, kar pa ni dovolj, ker je pri dietni prehrani prav tako važen jedilnik kot priprava posameznih jedi. Zato si lahko pomagate z brošurami o dietni prehrani, ki jih je izdal Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani, Poljanska 6

Nekateri turisti so lovci na znamenitosti, posebnosti. Med te spadajo tudi narodne specialitete. No, teh je bogata izbira, saj jih je za celo knjigo (Slovenske narodne jedi), in marsikatera slovi tudi izven naših meja.

To je le nekaj drobcev za našo turistično dejavnost, niso pa majhnega pomena. Zadovoljen gost bo prihodnje leto spet prišel ali pa bo k nam napotil drugega in druge.

NOVOST ZA POTROŠNIKE

9. julija so dopoldne v Ljubljani na Gradišču 2 svečano odprli Potrošniški informativni center, ki ga je uredil Zavod za napredek gospodinjstva.

V potrošniškem cetru bodo odslej prirejali stalne razstave izdelkov za široko potrošnjo, stalne demonstracije tehničnih gospodinjskih strojev, vzgajali bodo potrošnike za nakup, uporabo in vzdrževanje naprav v gospodinjstvu in raznih pripomočkov. S pomočjo anket nameravajo ugotavljati mnenja potrošnikov in jih posredovati proizvajalcem, razveseljiva novost pa se nam obeta tudi s poizkušnjo izdelkov domače živilske industrije.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Nova vlada v Alžiru

Predsednik nacionalnega revolucionarnega sveta Alžirije polkovnik Huari Bumedien je postal zdaj še predsednik alžirske vlade. V soboto so objavili seznam ministrov, v ponedeljek pa jo je Bumedien predstavil novinarjem in tudi razložil temeljne smernice vladne politike.

Nova vlada šteje dva ministra več kot prejšnja in ima torej 19 ministrov. Bumedien je zadržal še ministrstvo za narodno obrambo, ki ga je imel tudi v prejšnji vladi. Iz stare vlade je le osem ministrov. Buteflika je ostal zunanji minister, dosedanji minister za industrijo in energetiko Bumaza pa je postal zdaj minister za informacije. Od 17 članov političnega biroja FLN jih je pet v vladi. Vanjo je prišel tudi Reboh Bitat, bivši podpredsednik vlade, ki pa je bil v opoziciji proti Ben Beli ter je živel v glavnem v Franciji.

Glede notranje politike je Bumedien zagotovil, da bo vlada zagotovila red in dobro delovanje vseh državnih organov in ustanov. Vlada bo neutrudno delala za krepitev nacionalne neodvisnosti in izgradnjo gospodarstva na trdnih temeljih, po realnih zmožnostih dežele. Izgrajevala bo »pravo socialistično družbo, ki bo slonela na zdravih temeljih in ki bo v skladu z alžirskimi tradicijami«. Skratka, je dodal Bumedien, če je smoter naše notranje politike izgradnja politično stabilne in gospodarsko razvijajoče se države, bo tudi naša zunanja politika slonela na načelih nepovezovanja z bloki. Potlej je še pristavil, da bo alžirska zunanja politika ostala privržena smotrom arabskega Magreba, arabski enotnosti, enotnosti Afrike in krepitvi stikov s socialističnimi državami. Alžirija bo podpirala narode, ki se borijo za svobodo in neodvisnost. Bratsko in prijateljsko roko bo nudila vsem, ki želijo z nami enakopravno sodelovati.«

Naj še tako obračamo te temeljne poteze nove alžirske politike, kaj bistveno novega bi težko odkrili, saj tudi drugače ne more biti, če naj bo alžirska revolucija dosledna sama sebi. Seveda so pota različna. Nekateri si graditev socialističnih družbenih odnosov predstavljajo tako, da naj bo vojska poglavitna zaslomba revolucije, kar se da navsezadnje tudi tako razumeti, kot da je treba v nezrelih razmerah s silo »poditi« ljudi v socializem. Drugi si predstavljajo to stvar malo drugače, ker sodijo, da je zavestna vključitev množic najtrdnejši temeljni kamen za zgraditev socialistične družbe. Vmes med tema dvema možnostima pa je nešteto inačic.

Če pa se torej v poglavitnih črtah program nove vlade bistveno razlikuje od prejšnjega, se navsezadnje samo po sebi postavlja vprašanje zakaj potlej državni udar? Videti pa je, da mu je botrovalo precej nestrpnosti. Gospodarski položaj je res težak in to je tudi poglavitna stvar, ki jo očitajo prejšnjemu vodstvu. Toda v treh letih je bilo težko kaj prida več storiti. Sicer pa ima zdaj novo vodstvo priložnost, da samo razvije svoj program naglega gospodarskega razcveta Alžirije ter ga tudi uresniči. Stara resnica pa je (to smo tudi pri nas temeljito preskusili), da z govorjenjem, deklaracijami in podobnim gospodarskega položaja ni mogoče reševati.

Nečesa pa le ne kaže prezreti. Naj ima novo alžirsko vodstvo še tako svetle ideale, še tako vzvišene cilje, vendar ostane zgodovinska resnica, da druga afriško azijska konferenca ni mogla zasedati prav zaradi dogodkov v Alžiriji. Zdaj je preložena na peti november, veliko vprašanje pa je, ali bo to prispevalo k večjemu uspehu konference, ali pa mu bo to škodovalo. Odložitev konference pa je treba vsekakor pripisati na rovaš novega alžirskega vodstva. Seveda ima vsak pravico, da si življenje kroji po svoji podobi. Pri tem pa vendarle ne more mimo tega, kako njegovo ravnanje vpliva na druge, v tem primeru na mednarodna dogajanja. Glede tega pa delež Bumediena prav v tem trenutku vsekakor ni bil majhen.

Sicer pa sodijo alžirske dogodke po svetu vsak skozi svoja očala. »Spremembe v Alžiriji niso državni udar marveč proces v alžirski revoluciji,« je dejal predsednik KP Indonezije Aidit. »V Egiptu je vojaški puč prerasel v revolucijo, v Alžiriji pa je revolucija degenerirala v vojaški puč,« je slišati iz ZAR. Najboljše spričevalo pa si bo novo alžirsko vodstvo napisalo pač samo s svojim delom. Do takrat pa je bolje počakati.

Vaške veselice in turizem

Prišel je čas gasilskih veselic, partizanskih srečanj in drugih prireditev, ki pomenijo oporo belokranjskemu turizmu. Žal so vrtne veselice še vedno zelo nespretno organizirane, predvsem pa pomeni največjo pomanjkljivost slaba obveščenost.

Vse mprirediteljem bi moralo biti jasno, da se izplača vložiti tudi 20.000 din v dobro propagando preko letakov, časopisov in radia, ker ta denar ne bo stran vržen. Veselice pa bi morali organizirati tako, da bi prinesle vsaj 200 tisočakov čistega dohodka, sicer se ne izplačajo.

Opazimo pa lahko še drugo pomanjkljivost: v začetku točijo dobro domačo pijačo, ko pa postanejo ljudje že malo dobre volje, dobe na mizo tudi šmarnico. Bolje je točiti za 50 ali 100 din dražje vino, toda pristno domače in brez mešanic, kot pa cenejše in slabše vino!

Veselice pa naj bi vključevale tudi kulturne sporede, kakor je to v navadi v Semiču Tudi letos bo 15. avgusta v Semiču velika turistična prireditev »semiška ohcet«, zatem pa bodo domači gasilci organizirali veselico, ker gostinski obrati niso sposobni številnim gostom nuditi zadovoljivih uslug.

D. F.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **CEDALJE VISE NA SEVER** letajo ameriška letala v Vietnamu in bombardirajo cilje že severno od Hanoia. Pretekli teden so se približali celo na sto kilometrov kitajski meji. Vtem pa pošiljajo ZDA nove okrepitve v Južni Vietnam, tako da je zdaj tam že okrog 75.000 ameriških vojakov. Osvobodilna fronta Južnega Vietnama je izdala s tem v zvezi razglas, v katerem pravi, da ima natanko isto pravico prositi tudi druge za pomoč, če ZDA pošiljajo svojo vojsko v Južni Vietnam. Kolikor več bo Američanov v Vietnamu pravi razglas, toliko večji poraz bodo doživeli.

■ **SPET SPOPADI NA SUDANSKEM JUGU.** Na jugu Sudana so se spet vneli boji. Poročajo, da so uporniki napadli glavno mesto sudanskega juga Džubo in pregnali posadko. Vojska, ki je nato prišla v mesto, je s silo pregnala upornike, pri čemer je bilo več deset mrtvih.

■ **SPORAZUM V DOMINIKANSKI REPUBLIKI** so dosegli pretekli teden. Ustavni predsednik Caamano je povedal, da so se sporazumeli s posredovalci organizacije ameriških držav in z vojaško junto generala Imberta o sestavi začasne vlade Dominikanske republike. Po tem sporazumu naj bi bil predsednik začasne vlade dr. Hector Garcia Godoy, ki je bil zunanji minister v vladi prejšnjega predsednika Boscha. Iz Dominikanske republike pa prihajajo kljub temu tudi poročila, da se general Imbert le ni sprijaznil z mislijo, da je njegove kariere konec in da še vedno govori o 22 ministrih nove vlade, med katerimi pa ni Godoya. Nekateri novinarji tudi povedo, da Imbert še kar naprej govori, da se z Boschevci sploh ne bo pogajal. Tako bi človek bolj verjel, da je Imbert le na videz pristal na začasno ureditev krize, da bi se kasneje polastil vse oblasti.

■ **SVETOVNI KONGRES ZA MIR** se je pretekli teden začel v Helsinkiju. Udeležuje se ga tudi naša delegacija. Vseh delegacij je 92, delegatov pa okrog 1200. Razpravljajo o vietnamskem vprašanju, razorožitvi in o tem, kako bi najučinkoviteje obvarovali mir. Z govorniškega odra je slišati ostre obsodbe ameriškega imperializma, hkrati pa je čutiti soglasje o temeljnih vprašanjih sodobnega sveta.

■ **WILSONOV ODPOSLANEC V HANOIU** — Precejšnje zanimanje je zbudila vest, da so v glavnem mestu Severnega Vietnama navsezanje le pristali na to, da se oglasi pri njih Wilsonov odposlanec, ker so skraja vsako tako misel odločno zavračali. Zavrnili pa so prav tako posredovanje Commonwealtha, ki je na pravkar zaključenem zasedanju sklenil, naj bi poslali v Hanoi delegacijo, da bi se pogovorila o rešitvi vietnamske krize. Davies, tako se piše ta Wilsonov odposlanec, je že prispel v Hanoi in se že pogovarja z najvišjimi vietnamskimi voditelji. Po besedah britanskega ministrskega predsednika naj bi se pogovarjala o možnostih za novo konferenco o Indokini, kakršna je bila v Ženevi leta 1954

■ **UGANDSKI PREMIER V JUGOSLAVIJI** — Te dni se je mudil na obisku pri nas ministrski predsednik Ugande dr. Milton Obote. Med obiskom v Jugoslaviji se je mudil en dan tudi v Sloveniji. Iz skupnega sporočila o obisku tega afriškega državnika in velikega prijatelja Jugoslavije veje soglasje o najpoglavitnejših mednarodnih vprašanjih ter o potrebi po okrepitvi medsebojnega sodelovanja.

■ **ZA EGS TUDI GATT?** Precej presenečenja je pretekli teden vzbudila vest, da se francoski predstavnik ne udeležuje sej komisije splošnega sporazuma o carinah in trgovini (GATT) ter si to razlagajo, kot da Francija bojkotira poleg Evropske gospodarske skupnosti tudi to mednarodno gospodarsko organizacijo, katere pridruženi člani smo tudi mi

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

ZA BOLJŠE DELO BOLJŠI STANDARD

● **SLOVENSKA SKUPŠČINA O GOSPODARSKI REFORMI.** V ponedeljek sta republiški in gospodarski zbor razpravljala o nadaljnjem gospodarskem razvoju. Po uvodni besedi predsednika izvršnega sveta Janka Smoleta se je razvila živahna, tehtna razprava, v kateri je sodelovalo veliko število poslancev. Razprava je izzvenela v eno samo osnovno ugotovitev: da bodo sproščeni ekonomski odnosi še bolj spodbujali ustvarjalnost delovnih kolektivov in da bodo omogočili še hitrejši razvoj samoupravnih odnosov.

Janko Smole je v svojem referatu med drugim dejal, da nam dosežena stopnja omogoča in nas usposablja za določen korak naprej pri graditvi in uveljavljanju našega gospodarskega sistema. Spremembe v sistemu težijo k temu, da bi ustvarili za boljše delo boljši standard, in silijo k racionalnejši porabi in boljšemu vrednotenju delovne sile, zlasti boljše vrednotenje dela kvalificiranih delavcev in tistih strokovnih kadrov, ki so sposobni in pripravljeni utirati nova pota naši ekonomiki, organizaciji in tehnologiji. Cilj sprememb ni v zmanjšanju števila zaposlenih, temveč v racionalnejši razmestitvi zaposlenih ljudi ter v večjem ekonomskem interesu za strokovno usposabljanje in kvalifikacijo.

V uvodničarjevi besedi na prvi strani »Dela« je ob razpravi v skupščini rečeno, da reforma sama po sebi — brez truda in prizadevanj kolektivov — ne bo dala rezultatov. Reforma lahko samo olajša, spodbudi in sili k intenzivnejšemu gospodarjenju. Pod vplivom reforme se bo tudi morala umakniti zaprtost v ozke okvire podjetja širšim konceptom intenzivne integracije in kooperacije v domačih in širših mednarodnih okvirih.

● **BORIS KRAIGHER O REFORMI.** Ko je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher odgovarjal na eno izmed vprašanj televizijskega komentatorja, češ zakaj prav sedaj uveljavljamo reformo in ali je to pravi trenutek, je med drugim dejal:

»Težko je reči, ali je to pravi trenutek. Menim, da smo že nekoliko pozni in to je tako rekoč zadnji trenutek. To delo moramo zdaj opraviti ne zato, ker smo prišli v zagato, kakor navadno mislijo nekateri, marveč zato, ker smo v našem gospodarskem razvoju dosegli stopnjo, ki zahteva razrešitev neskladnosti v cenah in večjo usmeritev na svetovni trg. Teh bistvenih sprememb pa nismo mogli uveljaviti, ne da bi podrobno spoznali možne spremembe v politiki delitve, v fiskalni politiki.«

● **NOVI POGOJI ZA ZAČASNO BREZPOSELNE.** Zdaj se je neredko zgodilo, da začasno brezposelni, ki je prejemal nadomestilo, ni hotel sprejeti ponujene zaposlitve, češ da je predaleč, da čisto ne ustreza njegovi kvalifikaciji in podobno. Včasih so bili ti izgovori upravičeni, zmeraj pa ne. Zdaj je v razpravi predlog novega zakona, po katerem bo začasno brezposelni izgubil pravico do nadomestila med brezposelnostjo, če bo odklonil ponujeno delo. Tako je tudi prav. V takih primerih, ko je človek brezposeln, je treba pogledati za možnostmi zaposlitve tudi drugje in ne le pred nosom. Težko je opravičiti primere, ko so v nekem kraju težave zavoljo pomanjkanja delovne sile, drugod pa začasno brezposelni dobivajo nadomestilo.

● **PREMIER UGANDE V JUGOSLAVIJI.** Na poti po Jugoslaviji, kjer se je mudil na uradnem obisku, je premier Ugande dr. Milton Obote obiskal tudi Slovenijo, kjer si je v spremstvu predsednika izvršnega sveta Janka Smoleta ogledal muzej NOV, vrhniško usnjarno in nekatere druge zanimivosti. V zdravici na čast visokega gosta je Janko Smole med drugim dejal, da imata Jugoslavija in Uganda toliko skupnega v svojih zunanjepolitičnih koncepcijah in nastopih. Tudi dr. Milton Obote je izrazil zadovoljstvo zaradi plodnega sodelovanja med obema prijateljskima državama.

● **KONGRES PEN KONČAL DELO.** Zadnji dan je blejski kongres PEN, o katerem smo že poročali, sprejel protestno resolucijo zoper ravnanje s književniki v Španiji in na Portugalskem. Udeleženci kongresa — književniki, pesniki in drugi — so se nato razkropili po naši domovini, da bi uživali lepote naših krajev. Novi predsednik PEN Arthur Miller, ki nam je znan po svoji drami Smrt trgovskega potnika, se je na poti domov v ZDA ustavil v Dubrovniku. Ko so ga vprašali o rezultatih kongresa, je odgovoril, da je bilo blejsko srečanje literatov zelo uspešno. Obljubil je, da bo prihodnje leto prišel v Jugoslavijo kot turist.

4. VII.: po sledovih viharja

Če bi ne bilo sena pod ruševinami, ne bi vedeli, da je tu še pred dvema dnevoma stal lep skedenj. Posneto v Matevljeku v Loškem potoku.

Takole izgledajo koruzna polja po neurju na Suhorju. Toča je uničila 80 odstotkov pridelka na 67 ha, prizadela 118 hektarov krompirišča, 40 odstotkov sadovnjakov in polovico vseh deteljišč in povrtnin. — Nastala škoda znaša po prvi oceni okoli 160 milijonov dinarjev samo na področju metliške občine.

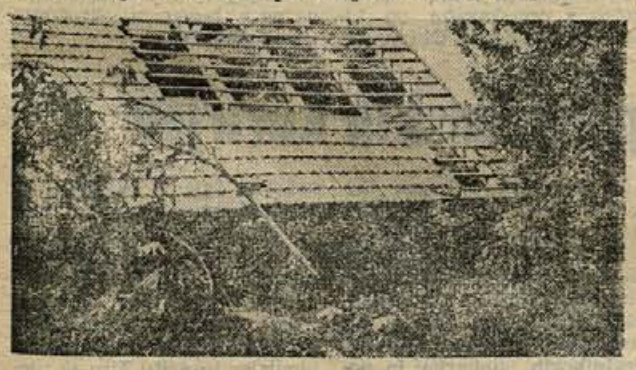

Grželov skedenj v Kračalih na Gori je bil popolnoma razkrit, opeka uničena. Streho so nekoliko pokrpali, potem pa je zmanjkalo opeke. Po vrtu, okrog domačije, podrto skoro vse sadno drevje.

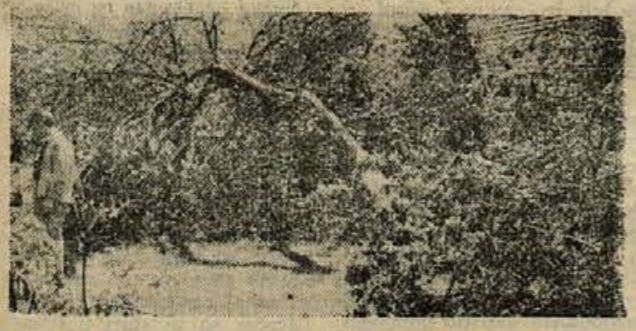

Na Gori nad Sodražico je uničenih skoro 300 sadnih dreves in le malokatero je ostalo nepoškodovano.

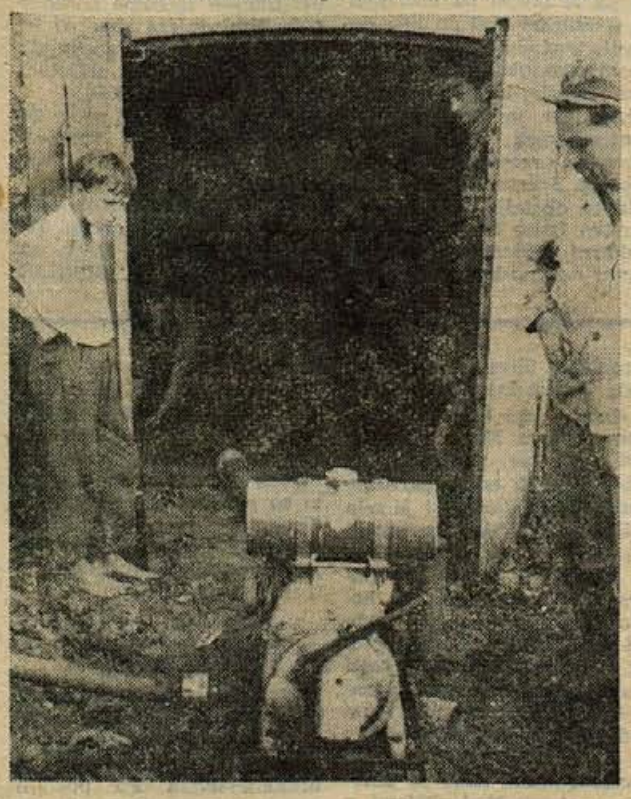

Tudi vas Otočec je v nedeljo 4. julija ob hudem viharju v hipu preplavila voda, ki je drla od avtomobilske ceste čez staro cesto proti Krki. V nekaterih kleteh je bilo vode do kolen. Na sliki: gasilci so priskočili na pomoč s črpalko in spravili vodo iz kleti.

Vihar je povzročil milijardno škodo

Zračni vrtinec je po gozdovih na Gori 4. julija pulil drevje, po naseljih dvigal strehe, uničeval sadno drevje in teptal poljske pridelke – Opustošenih je 400 ha gozdov in podrtega za 70.000 kubikov lesa – Stoletna drevesa so padala kot spodsekana

Neurje, kakršnega ljudje ne pomnijo, je 4. julija pod večer močno prizadejalo tudi ribniško občino. Največ škode je po naseljih na Gori nad Sodražico. Vihar je prihrumel od Notranjskega preko Blok in v manj kot eni uri napravil velikansko škodo.

Pot od Vagovke na Goro je bila na več mestih zasuta z drevjem. V Krželih na Gori je posestniku Arku neurje opustošilo tretjino gozda: od vsega 1800 kubikov lesa, kolikor ga je v gozdu, ga je na tleh za 600 kubikov! Vihar je ruval sadno in gozdno drevje, uničeval rast po poljih in razkril veliko streh. V Petrincih na Gori je podrl mogočno drevo pred staro šolo, velikanska, stoletna lipa pred cerkvijo pa se je sesula kot spodrezana.

Najhuje je bilo v Kračalih na Gori. Pri Grželu je razkrilo hišo in gospod. poslopja, prav tako pri Arku in številnih drugih. Sadno drevje je zračni vrtinec kar posesal iz zemlje in jih odnašal, drugod spet je premaknil hlev . .

Nič boljše ni od Vagovke proti Loškemu potoku. Drevje je po gozdu razmetano, obeljeno, okleščeno, skratka po gozdovih Velike Gore je vihar strašno gospodaril. Prizanesel ni niti Loškemu potoku. Na Matevljeku nad Segovo vasjo je sapa popolnoma podrla skedenj poln sena, pripovedujejo, da je na Bloščku vihar nekemu kmetu popolnoma uničil 20 ha lepega gozda. Ljudje s solzami v očeh pripovedujejo: »Ne mi, ne naši otroci ne bodo več sekali v gozdu . . .«

Skupina gozdarjev obrata KGP iz Ribnice je že 4. julija šla ocenjevat škodo in čistit gozdne poti. **Inž. Ferdinand Nadler je po ogledu gozdov na opustošenem območju povedal, da je v ribniški občini (skupaj z gozdnim obratom v Grčaricah) vihar opustošil 400 ha gozdov in podrl najmanj 70.000 m³ lesa,** (letni prirastek na tem območju je 40.000 m³), kar je za milijardo dinarjev lesa! Če upoštevamo, da dolga leta ne bo mogoč posek, če prištejemo stroške pogozdovanja in to da 25 odst. podrtega lesa ne bo uporabnega, je škoda precej večja.

F. GRIVEC

DOMOVINI IN ROJAKOM LEP POZDRAV

Dragi bralci našega tednika, prijatelji, sorodniki in znanci!

Dvanajstič nama je z ženo dana sreča, da obiščeva domovino. Dvanajstič v enajstih letih naju je lepota dolenjske pokrajine privabila nazaj v svoj objem kot mati svoja otroka.

To, kar ni uspelo naravi, je tu v starem kraju dopolnila človeška roka. Tako ugotavljava vsako leto, ko se vračava nazaj v stari kraj in občudujeva viden napredek, ki je iz leta v leto večji. Lepota Dolenjske in prisrčna ter gostoljubna postrežba tu, v zdravilišču Šmarješke Toplice, je za naju vse, kar si sploh moreva zaželeti.

V pismu, ki ga naslavljam na vas v uredništvu in za vse bralce našega priljubljenega tednika, se javno zahvaljujeva vodstvu zdravilišča in vsemu kolektivu za prijaznost in pozornost, katere sva deležna. Vse vas, dragi bralci Dolenjskega lista, pa bratsko in iz srca pozdravljava!

Jože in Ani Martinčič,
rojaka iz Stopič, ki
že 42 let živita v Franciji

Gornje pismo smo prejeli od našega rojaka Jožeta Martinčiča. Z veseljem ga objavljamo ter želimo njemu in njegovi soprogi, hkrati pa tudi vsem rojakom, ki bodo prihiteli na dopust v domovino, prijetno bivanje v starem kraju!

Uspel razgovor o gospodarski reformi

Razgovor o gospodarski reformi, ki je bil 3. julija dopoldne v Krškem, je zelo uspel. Republiški poslanec in član zveznega izvršnega sveta dr. Jože Brilej ga je vodil s predstavniki delovnih organizacij, samoupravnih organov in političnega aktiva občine Krško. Prisotni v razgovoru niso načenjali nepomembnih vprašanj o tem koliko sredstev bo ostalo naši delovni organizaciji« in o tem »kako bo zvozila posamezna panoga«. Zelo resno so razpravljali predvsem o vzrokih in ciljih novih gospodarskih ukrepov in reforme v okviru celotnega jugoslovanskega gospodarstva.

Na sejmišču višje cene

Ker je 5. julija na novomeškem sejmišču zaradi praznika odpadel običajni sejem, je bilo teden dni kasneje toliko bolj živahno. Kupci so lahko izbirali med 831 pujski. Od teh je bilo 578 prodanih. Povpraševanja za prašiče je bilo tokrat nekoliko več, zato so tudi cene malce narasle. Manjši prašički so veljali od 6000 do 12.000 din in večji od 12.500 do 21.000 din.

Sejmišče v Brežicah

V soboto 10. julija so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem za prašiče 370 pujskov, prodali pa so jih 200. Povprečna cena za kilogram žive teže prašička se je sukala okoli 400 dinarjev.

Vrh sezone: ustavili smo se na Otočcu

Z oznako D, F, GB, USA, NL, A brze vsak dan številni avtomobili skozi naše kraje — Kam le? Mnogi se ustavijo za dan ali dva, včasih samo za eno noč v campingu na Otočcu — Ali so zadovoljni s tem, kar jim v campu nudijo?

V ponedeljek zjutraj je bilo na dokaj razsežnem prostoru otoškega campa le 6 razpetih šotorov in 1 spalni voz. Nizozemci, Belgijci, Francozi, od domačih pa Zagrebčani in Beograjčani.

Z moškim in žensko, ki sta tedaj pravkar razdrla šotor in se pripravljala na odhod, smo se sporazumeli v nemščini:

— Ali vam je všeč v campingu na Otočcu in katere pomanjkljivosti ste tu opazili?

— Zelo lep camp je to. Z ženo sva tu prespala samo eno noč. Greva naprej do Banjaluke. Najbolj nama je všeč še neponarejena narava. Ponoči naju je motil precejšen hrup. Ne vem, kam le gre toliko vozil po poti mimo campa?

— In cene — se vam zde primerne?

— Jedla nisva, za campiranje grem šele zdaj po račun. Upam, da mi ga ne bodo zasolili.

— Bi nam povedali svoje ime in naslov?

— Zakaj ne! Van Egdom Jozef in žena Maria iz Belgije, po poklicu avtomehanik.

Tukaj taborimo že petič

Z gospodom G. Dykema iz Amsterdama (Nizozemska) so še trije odrasli člani družine in dva otroka. Za 14 dni so prišli na počitnice v Jugoslavijo, ki jim je zelo všeč.

»Pogoji za letovanje so vsako leto boljši. Usluge se izboljšujejo pa tudi taborne naprave in objekti so iz leta v leto bolje urejeni in vzdrževani. Najboljše vtise pa so na nas napravili prisrčni in gostoljubni ljudje . . .«

»Česa pa še pogrešate?«

»Veliko smo slišali o jugoslovanski folklori — te pa tukaj nimamo možnosti pobliže spoznati. Radi bi žrtvovali nekaj denarja za take prireditve, saj so pri vas mnogo cenejše kot pa na zapadu. Vendar ne moremo kupiti niti skromne revije ali zbirke fotografij o vaši ljudski umetnosti.«

»Ste z uslugami v kampu zadovoljni?«

»Škoda je, da imate tukaj teko lepo zgradbo, v njej pa ni mogoče kupiti osnovnih potrebščin. Celo po mleko in kruh je treba skočiti drugam. Še posebej bi prišla taka mala trgovinica prav v večernih urah, ko turist, ki je pravkar prišel, ne more drugje dobiti živil, če si hoče sam pripraviti večerjo. Prodajalec bi lahko dajal tudi razne informacije.

Mladi pa pogrešajo plesnih prireditev. Vsaj enkrat ali dvakrat na teden bi lahko imeli tukaj družabno prireditev. Plesišče, kot vidim, je že narejeno . . .«

Gostinci! Želje otoških gostov so zabeležene — tudi letos se da še marsikaj narediti!

Dykemovi v kampu na Otočcu

MELAMIN: 130.727 dolarjev

Kljub pomanjkanju proizvodnega materiala in nizkemu številu delovnih dni je kolektiv Melamina v Kočevju maja izdelal skoro 14.000 kvadratnih metrov več melapan plošč kot prejšnji mesec. Do konca maja so letni plan prodaje dosegli s 50,8 odstotka.

Izvoz v zahodne države je bil v tem času zadovoljiv, v vzhodne pa ni bil mogoč zaradi pomanjkanja ustreznih desenov. Maja so izvozili za 161,1 odstotka več kot maja lani. Skupno pa so do konca maja izvozili za 130.727 dolarjev (33.9 odstotka letnega izvoznega plana).

ITAS: uspešen izvozni mesec

Maja letos je kolektiv kočevskega Itasa ustvaril za 220 milijonov (100,4 odstotka) več kot maja lani, to pa predvsem na račun nedovršene proizvodnje iz prejšnjih mesecev. Maja so naredili 192 ton raznih kovinskih izdelkov in 23 avtomobilskih prikolic več kot mesec prej. Letni plan prodaje so do konca maja dosegli skoro 44 odstotno, proizvodnjo pa močno zavira pomanjkanje različnega proizvodnega materiala in neizpolnjene obveznosti kooperantov. Zelo uspešen je bil maj tudi v izvozu, saj so samo v Gano in ZAR izvozili za preko 75.000 dolarjev izdelkov (47,9 odst. letnega izvoznega plana).

Kočevska v boju za svobodo 7

Tudi ta korak Okrožnega komiteja KPS v Kočevju, s katerim je hotel ločiti kočevske Nemce od fašizma in jih popeljati na pot demokratičnega odnosa do Slovencev, ni imel uspeha. Ko-

PIŠE PETER ŠOBAR

čevski Nemci so bili za fašizem že tako fantastično navdušeni, da pri njih ni zalegla nobena pametna beseda več in so slepo drveli v svojo propast. Nekateri pravijo, da so se Nemci v večjem številu upirali selitvi s Kočevske, da so jokali in tarnali, ko so zapuščali svoje domove — dejstvo pa je: v jeseni 1941 in januarja 1942 se je 99 odst. kočevskih Nemcev iz Kočevske izselilo.

Osvobodilna fronta se je v tem času, ko so se Nemci selili, razvijala in utrjevala po vsej Kočevski. Premoženje kočevskih Nemcev sta prevzeli italijanski družbi Emona in SAICI, ki sta sprejeli v službo večje število Slovencev kot uradnike, oskrbnike in delavce. Vsi ti pa so bili že organizirani v Osvobodilni fronti in so delali po njenih navodilih ter so vse ukrepe Italijanov sabotirali, pa naj bo to pri oskrbi domov in živine, kakor tudi pri sečnji lesa po gozdovih.

Sabotažne skupine mladine in drugih članov OF so se začele izvajati na rudniku, na električnih in telefonskih vodih ter prometnih zvezah na Kočevskem že v poletju 1941 in so se stopnjevale tja do pomladi 1942.

Ko se je julija 1941 leta ustanovila na Travni gori pri Sodražici prva Ribniška partizanska četa, so odhajali v to četo prvi borci tudi iz Kočevja. Borci te čete, katere komandir je bil Filip Tekavec — Gašper in komisar Janez Kmet, oba doma iz Ribnice, so začeli z akcijami proti Italijanom že avgusta 1941, ko so napadli italijansko patrolo pri Nemški vasi. Septembra istega leta so napadli italijansko kolono na Jasnici. Izvedli so še več drugih akcij: sabotaže na železniški progi Kočevje—Grosuplje in na električnih in telefonskih daljnovodih.

PRVA SVOBODA

Delo in akcije odborov Osvobodilne fronte so se po odhodu Nemcev s Kočevske še bolj razširile. Že v zimi 1941/42 je bila mobilizacija mož in fantov za parti-

Komandir prve Ribniške čete Filip Tekavec-Gašper

zane. Marca 1942 so kočevski rudarji in ostali delavci množično zapuščali delo in odhajali v partizane na Veliko goro pri Ribnici, kjer je taboril Šercerjev partizanski bataljon, ki je imel tri čete. 11. marca 1942 se je na Topli Rebri na Kočevskem Rogu ustanovil Dolenjski partizanski bataljon, ki je imel ravno tako tri čete. Čete teh bataljonov so ob koncu marca odšle vsaka na svoj položaj in tako je I. četa Šercerjevega bataljona prišla okrog 25. marca z Velike gore na Fridrihštajn nad Kočevjem. V aprilu je prišla četa partizanov Dolenjskega bataljona na območje Male gore pri Kočevju.

V ti dve četi partizanov so odhajali borci iz Kočevske že v marcu in aprilu 1942. Dotok novih borcev iz Kočevske in doline Kolpe je bil tako močan, da se je 16. aprila 1942 iz partizanske čete Šercerjevega bataljona, ki je prišla z Velike gore, na Preži pri Banji Loki formiral Kočevski bataljon, ki je spadal pod Notranjski odred. Novo ustanovljeni bataljon je imel tri čete, njegovo operativno območje pa je postalo ozemlje jugovzhodno od Kočevja. Partizani tega novo ustanovljenega bataljona so vzpostavili prve stike s hrvatskimi partizani, borci Goranske čete, ki je operirala po Gorskem Kotarju in ob Kolpi.

Kočevski bataljon se je boril z Italijani po južnem delu Kočevske in nad dolino Kolpe v drugi polovici aprila 1942. V noči od 25. na 26. april 1942 so partizani Kočevskega bataljona izvedli večjo akcijo v Fari ob Kolpi z namenom, da bi ujeli italijanskega fašističnega komisarja in učiteljico Amalijo Tomažič iz Vasi, ki je izdajala ljudi Italijanom. Italijanski komisar je tisti dan pred akcijo odpotoval v Kočevje, da ga partizani niso dobili, prijeli pa so Amalijo Tomažič, demolirali občino v Fari in trgovino in se nato spet umaknili v gozdove Stružnice.

Ker so se akcije partizanov Kočevskega bataljona na Kočevskem in v dolini Kolpe iz dneva v dan stopnjevale, so Italijani po planu generala Robottija začeli proti partizanom izvajati njegov plan »Primavera« in organizirati veliko ofenzivo proti borcem Kočevskega bataljona na Stružnico. Od Osilnice, Broda na Kolpi, Banje Loke in Kočevske reke so zbrali okrog 10.000 svojih mož z vsem orožjem in 27. aprila v zgodnjih jutranjih urah začeli z ofenzivo na Stružnico. Boji so trajali tri dni in Italijani so imeli precej izgub. Partizanska bojna patrola, ki je bila v zasedi na Stenicah na Stružnici in v kateri je bil Alojz Rauh — Potemkin, doma iz Slavskega Laza, Tone Marincelj — Janko iz Kočevja, Franc Mesojedec iz Klinje vasi in še dva partizana, je odbijala Italijane, ki so v valovih napadali partizane več ur in jim prizadela težke izgube.

V dneh italijanske ofenzive na Stružnico proti borcem Kočevskega bataljona so ostale partizanske enote po vsej Kočevski, Dolenjski ter Notranjski napadale Italijane po vseh območjih. Italijani so bili prepričani, da je prišlo do splošne ljudske vstaje v Ljubljanski pokrajini in so 29. aprila z ofenzivo na Stružnico prenehali in se umaknili v postojanke.

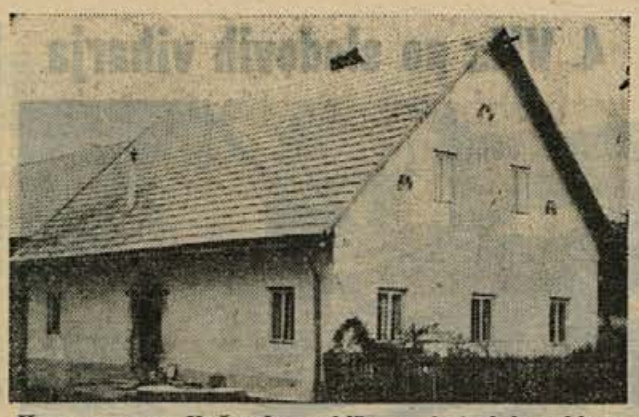

Konca vas na Kočevskem: hiša, na kateri je vzidana spominska plošča Jožetu Šešku; tu je bil v začetku vojne bunker okrožnega komiteja KPS za Kočevsko

V noči od 27. na 28. april 1942 je imel v Konca vasi pri Stari cerkvi sejo Okrožni komite KPS Kočevje. Po seji so se člani razgovarjali, ali bi se iz Konca vasi umaknili v gozd ali bi ostali v vasi, ker je bilo tisti večer okrog Stare cerkve vse tiho in mirno. Skenili so, da ostanejo v vasi. To je bio zanje usodno. V zgodnjih jutranjih urah 28. aprila 1942 so Italijani po izdajstvu potihem obkolili Konco vas in začeli s preiskavami po hišah. V bunkerju Okrožnega komiteja KPS Kočevje je bil Jože Šeško in še nekaj članov. Italijani so ga odkrili in vse skupaj prijeli. Veselje Italijanov je bilo nepopisno, kričali so na vso moč, ko so dobili v svoje roke Jožeta Šeška, katerega so odpeljali v Kočevje, kjer so ga dva dni neusmiljeno pretepali in odpeljali potem v Ljubljano, kjer so ga 11. maja 1942 ustrelili.

Tisti in naslednji dan so Italijani prijeli še Ludvika Tomšiča, Toneta Marinča, Draga Gorjana in nekatere druge predvojne člane KPS. Rešil se je iz Konca vasi samo Polde Knapič, ki je pobegnil mimo italijanskih zased v gozd, ker je prenočeval na seniku v Konca vasi, ne pa v bunkerju okrožnega komiteja KPS.

Ko se v teh dneh spominjamo julijskih dni iz leta 1941, gredo naše misli tudi k pogumnim borcem prve Ribniške čete in Kočevskega bataljona, ki sta v zgodnjem poletju 1942 osvobodila velik del kočevsko-ribniškega področja. Veliko ljudi se je tedaj preselilo z vsem skromnim premoženjem, ki so ga še premogli, na svobodno ozemlje Roga. Naselili so se v Mali gori, na Grintavcu, v Trnovcu, v Starem in Novem bregu in drugih vaseh, kjer so začeli skupno obdelovati polja, spravljati seno in podobno. — Na sliki: zasilno bivališče beguncev v gozdu nad Mačkovcem leta 1942 (Iz muzeja NOB v Kočevju).

Po poteh partizanskih kurirjev

Kakor vsako leto, so se tudi letos, ko proslavljamo 20. obletnico osvoboditve, preživeli partizanski kurirji udeležili tradicionalnega pohoda po poteh partizanske Ljubljane.

Patrole partizanskih kurirjev z Dolenjskega, Štajerskega, Gorenjskega, Primorskega in Notranjskega so že 8. maja zgodaj zjutraj krenile na pot. Natanko ob osmih so se zbrale v Ljubljani, odkoder so odšle v partizansko Belo krajino. Saj ne bi bilo prav, če se njenih krajev in ljudi, ki so toliko žrtvovali v času revolucije, ne bi spomnili in jih obiskali.

Pot je vodila po Dolenjskem in že tu smo bili deležni gostoljubnosti, kakršno so vaščani nudili osvobodilnim brigadam, ko so bile v teh krajih. Pri Ivančni gorici smo zapustili magistralo in zavili proti vasi Krka, potem pa nas je pot peljala ob reki Krki. Komaj smo se dobro zavedli, že sta bila pred nami Žužemberk in Dvor. V Soteski smo prekoračili Krko in prišli v Podturen, potem pa naprej po ozki dolini skozi Poljane v Občice, kjer smo se ustavili pred veliko hišo. V tej hiši je bila med NOB komanda relejnih postaj Slovenije in kurirska postaja TV 5. Od tu so vodile kurirske zveze prek Notranjske na Primorsko in Gorenjsko, prek Krke in Save na Štajersko in Koroško ter prek Bele krajine na Hrvatsko.

Kurirji iz vseh teh krajev so se torej spet zbrali na mestu, s katerega so med NOB, naj je deževalo, snežilo ali zmrzovalo, prenesli mimo sovražnikovih bunkerjev in postojank na tisoče pošiljk zaupne pošte, literature in drugega gradiva. Pred hišo, v kateri je bila kurirska postaja, so bili že zbrani vaščani in pionirji osnovne šole v Poljanah. Z velikim navdušenjem so pozdravili prihod kurirjev. Vse zbrane in udeležence pohoda je zatem pozdravil prvi komisar komande relejnih postaj Slovenije Ludvik Kukavica in opisal nastanek, razvoj in vlogo kuriskih zvez med NOB Tovariš Kukavica je izrazil veliko priznanje tamkajšnjim prebivalcem, ki so od prvega dne vojne do osvoboditve aktivno pomagali narodnoosvobodilnemu gibanju. Prvi komandir Tone Može pa je odkril na hiši, kjer je v letih od 1943 do 1945 delovala kurirska postaja TV 15, spominsko obeležje s simbolom kurirja, ki hiti s sporočilom. To je delo znanega partizanskega akademskega terenske organizacije ZB. Za kiparja Staneta Kržiča. Spominsko obeležje je prevzel v varstvo Lojze Murn v imenu kulturni spored na tem srečanju so poskrbeli pionirji osnovne šole v Poljanah, ki so svojemu odredu dali ime po TV 15. Ob koncu slavja so kurirčkovo torbo prevzeli pionirji iz Črmošnjic ter jo odnesli proti Beli krajini. Pred odhodom je pionirka prebrala čestitko slovenskih pionirjev tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

Iz Občic so partizanski kurirji odkorakali mimo Starih žag, kjer so bile svojčas partizanske delavnice z znano orožarno (tu so partizani izumili in izdelali par-top) in naposled prispeli v Belo krajino.

V Semču so najprej položili lovorjev venec pred spomenik padlih borcev. Domačini so jih prisrčno sprejeli. V imenu krajevne organizacije ZB jih je pozdravil Franc Košir. Sledile so recitacije, za zaključek pa je pevski zbor zapel nekaj partizanskih pesmi.

Zvečer so se stari partizani zbrali v dvorani kulturnega doma in z vaščani obujali partizanske spomine pozno v noč. Naslednjega dne so se težko poslovili od gostoljubnih vaščanov in jim obljubili, da jih bodo še obiskali.

Partizanski kurirji so se po stari kurirski poti vrnili v Ljubljano, kjer jih je na Trgu revolucije pozdravila množica. Kurirji se bodo prihodnje leto spet udeležili pohoda. Tedaj bodo obiskali kraje na Gorenjskem. M BURGAR

Jože Zamljen-Drejče: 3

„...Za seboj puščamo grobove"

Kranjčevi skupini je primanjkovalo le moštva. Zato so uporabili svoj star aparat — dolenjske farovže. Z velikim zaletom so se vrgli na lov na može in fante, s katerimi bi okrepili Kranjčevo skupino, ki je do srede junija štela, le 30 mož. Kakor marsikatera akcija tudi ta ni imela posebnega uspeha. Šentjernejski sektor ni dal niti enega bojevnika, ker je belega agitatorja, kaplana Vinka Kastelica, že prej doletela zaslužena kazen za izdajstvo nad borečim se narodom. Topliškega kaplana Jakoba Mavca so razgalili njegovi verniki in mu s tem onemogočili agitacijo za okupatorjeve brambovce.

Edini uspeh sta imeli šentruperška in mirnopeška fara. Obe skupaj sta dal kakih 40 bojevnikov. Na svojem pohodu je skupina iz Šentruperta 15. junija v Žabjeku zaklala patrolo treh mož iz Gašperjeve čete Dolenjskega odreda. Po združitvi z Mirnopečani pod komando kaplana Antona Šinkarja so pri Sv. Roku nad Šmihelom zopet zaklali 4 partizane. Po tem pokolu so se združili 17. junija 1942 s Kranjčevo skupino pri Šentjoštu. Belogardistična kronistka Roza Uhan — Silva opisuje sprejem v svojem dnevniku:

»Zelo prisrčno so nas sprejeli. Igramo krasno krinko Štajerskega bataljona. Vse nam verjamejo. Vse nas pozdravlja s pozdravom naših sovražnikov. Mirnopeški g. kaplan igra na kitaro ki so jo prinesle partizanke k nam. S kakšnim gnusom in jezo sem si dala na glavo partizansko kapo; tak lepo vse leto se tolčem proti njim, sedaj pa bom morala živeti skoraj med njimi. Tolaži me edino to, da ne bo večno trpelo. ..«

Sprejem v taborišču je bil seveda nad vse prisrčen, saj je Kranjčeva skupina narasla na sedemdeset ljudi. Toda sprejem nas toliko ne zanima. Veliko bolj nas zanima prikrivanje organiziranja belogardizma. Če bi bil njihov smoter jasen in čist, če bi bilo njihovo govorjenje o borbi za svobodo ljudstva in očuvanju vere in verskega življenja resnično, potem se ne bi bilo treba skrivati za partizansko zvezdo in partizanskim pozdravom. S čistim in jasnim čelom bi lahko stopili pred javnost. Toda to ljudstvo je bilo večkrat temeljito ogoljufano in ni verjelo nikomur, še najmanj gospodi. Verjelo je le tistim, ki so skupno z njim prenašali težave in tegobe življenja. Starega svega ljudstvo ni hotelo več. Hotelo je nov svet, novo življenje.

Pokolov še ni bio konec. V partizane so 26. junija prišli 4 domačini, ker so prišli v Štajerski bataljon, je za njimi izginila vsaka sled. Kronistka Silva je spet zapisala v svoj dnevnik:

»Danes sem bila priča prvemu umoru. Me je zelo pretreslo in kar strah me je. Ubili so naši enega partizanskega komandanta, ki je zelo težko umrl. Niso ga smeli streljati, ampak zaklati. Ubogi zaslepljeni človek ... Danes smo zopet dva. Ko hodim mimo grobov po vodo ali v vas, me je skoraj groza. Tu visoko pod Gorjanci počivajo oni, ki so imeli namen osvoboditi slovenski narod. Ni jim bilo dano, ker so šli napačno pot. S težkim srcem gledam, kako se množijo grobovi. Med skalami v neblagoslovljeni zemlji, pod kronami košatih smrek. Na njih ni ne križa, ni cvetja, samo pogled lastnih bratov poln zaničevanja se ustavi včasih na njihovih grobovih.«

Težko bo kdaj ugotoviti točno število zaklanih in pobitih borcev za svobodo v gorjanskem področju. Veliko število terencev, ki so pomagali partizanom s hrano, z municijo in orožjem, je na skrivnosten način izginilo. Ljudje, ki so prihiteli iz vseh krajev Slovenije v gorjanske partizane in šli preko lažnega štajerskega bataljona, so izginili za večno.

Vsakodnevne jutranje in večerne molitve, vsakotedenske maše, spovedi in obhajila so bila belim bojevnikom ne v uteho, temveč v spodbudo in moralno oporo za izdajstvo nad narodom in bratomorstvom. Po pokolih so se spovedovali in obhajali, po obhajilu in blagoslovu odšli spet na mesarsko delo. Ta veriga se je nadaljevala toliko časa, da jim je prišla morilska obrt v meso in kri in postala zveličavna. Roza Uhan — Silva piše v svojem dnevniku:

Končano je ribarjenje v kalnem

Ko je lani iz delavnice Tapetništva in dekoraterstva v Črnomlju izginila žimnica za kavč, so pravzaprav odkrili, da v kolektivu ni nekaj v redu. Po natančnejšem brskanju po arhivu so začeli kazensko preganjati vodjo obrata P. K., pred kratkim pa je bila že razprava na Okrožnem sodišču v Novem mestu.

P. K. se je moral zagovarjati zaradi prilaščanja denarja, zlorabe položaja in uničevanja ter ponarejanja uradnih listin.

Dokazano je bilo, da si je P. K. v enem letu prilastil najmanj 253.583 din, ki jih je prejel od raznih strank v imenu podjetja, vendar denarja v blagajno ni odvedel. Nadalje je svoj vodilni položaj zlorabil s tem, da je konec leta 1963 in v začetku 1964 samovoljno podaril več tapetniških izdelkov, vrednih nad 100.000 din, trgovcu J. B. iz Karlovca. V njegovo trgovino so poslali črnomaljski tapetniki več svojih izdelkov kot vzorec, upravnik pa jih je trgovcu iz Karlovca kar podaril, ne da bi to odobrili pristojni samoupravni organi.

Da bi prikril svoje ribarjenje v kalnem, je v uradne listine vpisoval lažne podatke, jih ponarejal in predrugačeval.

Zanimivo je, da je obtoženi P. K. na razpravi priznal primanjkljaj, vendar je vztrajno zatrjeval, da si denarja ni prilastil zase, temveč da je jemal gotovino samo v korist podjetja. Primanjkljaja 253.583 din pa ni mogel opravičiti, in tudi ne dokazati, da bi ga res porabil v korist kolektiva.

Senat novomeškega okrožnega sodišča je P. K. prisodil 6 mesecev zapora. Oškodovano podjetje Tapetništvo in dekoraterstvo je zahtevalo povrnitev škode nad 880.000 dinarjev, vendar je bilo v tej razpravi priznanih le 253.583 din. Za preostali znesek bo moral kolektiv bivšega upravnika tožiti v zasebni pravdi.

Pojasnilo k notici »Poznate hotel ‚Sirota'?«

Po objavi notice »Poznate hotel ‚Sirota'?«, ki smo ga objavili v našem listu 17. junija, nas je obiskala Ana Klobučar iz Vojinske ul. 8. v Črnomlju in nam povedala tole:

»Res je, da prodajam vino na drobno saj sem stara že 78 let, pokojnine nimam, od nečesa pa moram živeti. Vina v jeseni res ne prodam skupaj, ker dobim v drobni prodaji več zanj in se od tega tudi preživljam. Ni pa res, da bi prodajala cigarete, tudi kuham ne za druge ljudi. Glede prenočišč, ki naj bi jih izdajala, pa povem le tole: res sem nekajkrat dala prenočišče staršem fantov, ki so prišli v Črnomelj na obisk, ker niso imeli kje drugje prespati. Za tako uslugo so me sami prosili. Zato je objavljeni članek izmišljen in zame žaljiv. Vino prodajam po 200 dinarjev liter in je torej veliko cenejše kot v gostilnah. Poudarjam pa znova, da moram živeti in da je to moj edini dohodek. Nekateri ljudje me hočejo očrniti, pa to ni lepo od njih.«

Na željo Ane Klobučar objavljamo gornje pojasnilo.

UREDNIŠTVO

Semiške izpušne cevi

V Obrtnem servisu Semič so pred kratkim izdelali poizkusno serijo izpušnih cevi za motorna kolesa Horex in BMW, katerih na našem tržišču ni dobiti, v Nemčiji pa veljajo okoli 90 mark.

Semiške izpušne cevi so sestavljene iz treh delov in so zelo vzdržljive. Prodajali jih bodo po okoli 20.000 dinarjev in pošiljali neposredno potrošnikom. V izdelavi je že druga serija izpušnih cevi.

F.D.

Z OBISKA V MEDNARODNI MLADINSKI DELOVNI BRIGADI

„Še nikjer takega gostoljubja!"

Ann iz Columbie, Bodil iz Kopenhagena, John iz Londona, Jim iz Washingtona in še več jih je, ki zasajajo lopate v belokranjsko zemljo

4. julija so prišli v Metliko študentje in študentke iz raznih krajev sveta in kontinentov, da bi skupno z našo mladino pomagali graditi nov stanovanjski blok in da bi ob delu spoznavali naše ljudi, jezik in običaje. Na delovišču so zelo živahni. Četudi govori vsak izmed njih pravzaprav svoj jezik, se ob delu začuda lepo sporazumevajo. Nevajenim takega dela, so v prvih dneh na marsikateri roki zrasli žulji, vendar jih to ne moti. Žulje so obvezali, nataknili rokavice in delajo naprej.

Kulturni vodja brigade Srečo Balant je povedal, da so bili nekateri tuji brigadirji že v naši državi. Tako je temnopolti komandant Jim že četrtič pri nas, medtem ko je večina brigadirjev prvič na jugoslovanskih tleh.

— Ali so zadovoljni z organizacijo brigade, z nastanitvijo v šoli in z življenjem v Metliki?

— Ann, Bodil, John, Jim! Pridite sem, boste sami povedali, je tovariš Srečo zaklical v angleščini.

»Presenečen sem nad vašim gostoljubjem«, izjavlja študent Jim Lancaster iz Washingtona, ki je že četrtič v Jugoslaviji.

»Z vsem smo zadovoljni«

Vitka ANN JACKSON IZ COLUMBIE v ZDA je rekla: — Pri vas je zelo zanimivo. Brigadno življenje mladih mi je všeč in ker v Ameriki tega ne poznamo, sem prišla k vam. Rada sem na tujem, da spoznavam običaje, jezik in ljudi. S prvimi dnevi bivanja v Metliki sem zelo zadovoljna.

JIM LANCASTER IZ WASHINGTONA: — V Jugoslaviji zelo lepo sprejemate tujo mladino. Izredno lepo nas je včeraj tudi sprejel predsednik občinske skupščine Franc Vrviščar. Takega gostoljubja še nismo nikjer doživeli! Zadovoljni smo s hrano in stanovanjem, kakor tudi z vsem brigadnim življenjem. Moramo si pridobiti le malo več odpornosti proti soncu.

Edina pripomba – pekoče sonce

BODIL USSING IZ KOPENHAGENA: — Nekajkrat sem že srečala jugoslovansko mladino. Všeč mi je bila, zato sem se odločila za delo v tej mednarodni brigadi. Navdušuje pa me posebno vaša folklora. Glede življenja v brigadi nimam pripomb. Pač, — je popravila izjavo, — zelo vroče je in mi nismo tega vajeni.

Kot je videti, je tujim brigadirjem stanovanje v prostorih metliške osemletke kar všeč in tudi hrana v hotelu Bela krajina jim gre v slast. Delajo od šestih do pol enih, nato imajo vse popoldne prosto. Vsak gre lahko kamor hoče do 18.30, ko je do večerje predpisana v brigadi skupinska tišina — čas za premišljevanje. Večere jim izpolnjujejo narodni plesi in pesmi, predavanja in razgovori. Glavni odbor RK Slovenije in American Friend Service Committee sta omogočila, da se tako prepletajo hotenja in navade mladih z vsega sveta na gostoljubnih belokranjskih tleh.

Ra

KOMET in BETI izobražujeta

Metliška kolektiva KOMET in BETI nameravata konec meseca organizirati dvoletni tečaj za svoje zaposlene, da bi si pridobili kvalifikacijo za šivilje in krojače. Tečaj bosta priredili podjetji v sodelovanju s Šolskim centrom za tekstilno stroko v Zagrebu in z domačo Delavsko univerzo.

V KOMETU se je doslej prijavilo že 30 delavcev in delavk, medtem ko je v BETI še znatno več interesentov. Zaradi dela v dveh izmenah bo v začetku nekoliko težav pri sestavi urnika predavanj, vendar bodo vse to še ta mesec uredili. Iz sklada za izobraževanje kadrov bosta podjetji prispevali za vsakega posameznika okoli 60 odstotkov stroškov šolanja, ostalo bodo plačali tečajniki sami.

Vsak naj bo za svoje delo odgovoren

- **Z razširjene seje občinskega odbora SZDL Črnomelj – O novostih na področju gospodarske reforme je treba občane sproti obveščati – Enotnost stališč, doslednost pri izvajanju ukrepov in večja osebna odgovornost.**

Na razširjeni seji Občinskega odbora SZDL Črnomelj so 7. julija razpravljali predvsem o nalogah, ki čakajo SZDL ob prehodu na nov gospodarski sistem. Referat predsednika občinskega odbora SZDL Franca Stajdoharja ter napotki sekretarja komiteja ZKS Milana Malešiča in predsednika občinske skupščine inž. Rada Dvoršaka so tovarišem s terena pomenili dragocene smernice pri nadaljnjem delu

Bili so enotnega mnenja, da je treba občane o vseh novostih sproti obveščati in jim razumljivo pojasnjevati, da bi s tem dosegli enotnost stališč. Saj bomo morali pri sprovajanju gospodarskih ukrepov v življenje prav vsi sodelovati, če bomo hoteli doseči njihovo učinkovitost.

Po delovnih organizacijah bodo v kratkem začeli sklicevati sestanke kolektivov, na katerih se bodo temeljito pomenili o boljšem in smotrnejšem poslovanju, poizkušali bodo najti notranje rezerve itd. Na terenu bodo sestanki z občani takoj po končani žetvi, ker so zdaj preveč zavzeti s poljskimi deli.

SZDL se bo zavzemala za doslednost

Predstavniki krajevnih organizacij Socialistične zveze so povedali, da ljudje po vaseh z razumevanjem sprejemajo nove gospodarske ukrepe in se ne boje tega, če bodo morali za nekaj časa malce zategniti pas. Vsi namreč dobro vedo, da je skrajni čas za dokončno utrditev našega gospodarstva, če si hočemo zagotoviti lepšo prihodnost.

Na seji so poudarili, da se bo SZDL zavzemala za dosledno izvajanje ukrepov, za enotnost stališč in tudi za večjo osebno odgovornost na vsakem delovnem mestu.

Ugotovili so, da so imeli že sprejeti gospodarski ukrepi doslej ugodne posledice: opaziti je manj izostankov od dela, boljšo disciplino na delovnem mestu in tudi manj odhajanja iz enega podjetja v drugo.

Sprejet je bil sklep, da bodo organizacije SZDL javno kritično obravnavale vsak morebitni poizkus omalovaževanja in izigravanja družbenih prizadevanj pri sprovajanju novih gospodarskih ukrepov v življenje.

Izvoljeni 7-članski koordinacijski odbor bo spremljal poslej vse novosti na področju gospodarstva, jih proučeval, ljudem pojasnjeval in tudi razreševal morebitno problematiko, nastalo v novih pogojih gospodarjenja na področju vse črnomaljske občine.

Preločanom rojaki iz ZDA

Nekdaj delovno gasilsko društvo v Preloki je lani in tudi že prej izgubilo vso voljo do dela, ker so gasilci ob požarih ostali takorekoč golih rok v borbi z ognjem. Stara motorka ni bila več uporabna in jih je na požarišču že večkrat spravila v sramoto. Za nabavo nove motorne brizgalne ni bilo denarja niti v domačem društvu in ne v blagajni občinske gasilske zveze, vendar so jo Preločani le dobili.

S pomočjo rojakov iz ZDA so kupili izvrstno motorno brizgalno nemške znamke. Prostovoljno gasilsko društvo je letos slavilo tudi 30-letnico obstoja, zato so ob tej priložnosti priredili večjo slovesnost, katere se je udeležilo mnogo prebivalcev iz vseh bližnjih krajev.

Manjšo pomoč v denarju so Preločani dobili tudi od občinskih forumov in Medobčinske zavarovalnice, tako da so si lahko kupili še najpotrebnejšo drugo opremo. Zdaj se nič več ne pritožujejo.

Po izjavi poveljnika gasilcev tovariša Novaka, nova motorka zelo dobro dela, razveseljivo pa je tudi to, da se je hkrati z njo v vrste gasilcev spet naselila volja do aktivnega delovanja.

Preloški gasilci ob 30-letnici društva z novo motorno brizgalno, katero so jim poklonili rojaki iz Amerike.

ADLEŠIČKI DROBIR

Zaključek šolskega leta so letos zelo slovesno proslavili. Prireditev na prostem je obiskalo mnogo staršev otrok in tudi drugih občanov iz vseh bližnjih krajev. Prav tako je veliko zanimanja vzbujala razstava tehničnih izdelkov, predvsem izdelkov domače obrti v prostorih osnovne šole.

Domača obrt še vedno lepo napreduje. Letos unaja sklenjenih za okoli 12 milijonov dinarjev pogodb za izdelke domače obrti, od katerih pretežno večino odkupi podjetje DOM v Ljubljani. Ker so imeli pred kratkim v podjetjih inventuro, niso zadnje čase prišli po izgotovljeno blago, zato ga imajo trenutno v Adlešičih precej na zalogi. Prav nič pa niso v strahu, da bi ga ne mogli prodati, ker je interesentov za belokranjske spominke dovolj tudi v Mariboru, Ptuju, na Gorenjskem in povsod, kamor prihajajo tuji turisti.

5. julija zjutraj je tudi prek Adlešičec divjal močan vihar s točo vendar posebne škode ni naredil. Prizadeto je le trtje. Kmetovalci zaradi nestalnega vremena še niso pospravili prve krme, prihodnji teden pa bodo začeli že z žetvijo. Žitarice letos lepo kažejo, zato v teh krajih upajo na dober pridelek.

Uresničljiva zamisel

V Adlešičih je kmetijska zadruga pred kratkim zgradila nujno potrebna skladišča, nad njimi pa je še dovolj prostora, ki bi ga lahko koristno uporabili za stanovanja. Ker domači šoli manjka učnih moči, hkrati pa stanovanj, imajo v načrtu, da bi šola nad zadružnimi skladišči zgradila dve garsonjeri. Razgovori o tem že teko. Zamisel je uresničljiva z razmeroma majhnimi stroški, zato upajo, da z gradnjo ne bo posebnih težav.

Neroden napis

Ko so ob koncu šolskega leta skupine otrok iz raznih krajev prihajale na izlet v Župančičev rojstni kraj na Vinico, so mnogi opazili napisno tablo nad prodajalno s skladkarijami »SLAŠČIČARA«.

Nekateri so spraševali, zaradi manjkajoče črke N, če je Vinica že na Hrvaškem. Malenkost, a se zaradi nje po nepotrebnem dajemo v zobe. Vsaj za pravilne napise bi res lahko poskrbeli.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

temeljitejšemu delu pri usklajevanju samoupravnih aktov z novimi zakoni, s čimer se bodo začele v kratkem ukvarjati vse delovne organizacije.

Seminarja se je udeležilo okoli 30 ljudi iz raznih podjetij, šestim gospodarskim organizacijam pa se ni zdelo vredno, da bi poslale na seminar svoje zastopnike. Le kakšno bo delo njihovih komisij?!

Seminar za statutarne komisije

Občinski sindikalni svet Črnomelj je skupno z domačo delavsko univerzo organiziral 8. in 9. julija dvodnevni seminar za statutarne komisije iz podjetij. Na seminarju so obravnavali novi Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o HTV službi in Temeljni zakon o gospodarskih organizacijah. Navedene teme predavanj so bile namenjene

22. julija na Vinico!

Krajevna organizacija ZB Vinica bo 22. julija na domačem pokopališču postavila grobnico 32 padlim borcem. Dopoldne ob 10. uri bo svečano odkritje s kulturnim sporedom. Več krajevnih organizacij ZB bo ta dan priredilo za svoje člane izlet na Vinico, kjer bodo na campu ob Kolpi lahko preživeli prijeten dan v krogu svojih tovarišev.

Gnojila dostavljajo na dom

Tovornjak, naložen s papirnatimi vrečami, se je ustavil na Preloki. Kmalu so se začeli zbirati tudi možje.

— Kaj ste jim pripeljali? poizkušam izvedeti.

— Umetna gnojila.

— Ali je to potujoča trgovina?

Kmetijski tehnik Jože Grdun, vodja proizvodnega okoliša KZ na Vinici, ki se je pripeljal s tovornjakom, mi je pojasnil:

— Prej so kmetje iz vsake vasi hodili na Vinico po umetna gnojila. Vsak je prišel po svojo vrečo in vsak je zavoljo nje zamudil ves dan, pa tudi vožnja je precej draga. Letos smo organizirali dostavo umetnih gnojil za jesensko setev na dom.

— Koliko pa je zavoljo tega gnojilo dražje?

— Samo dinar pri kilogramu.

Če so kmetovalci veseli ustreznosti zadruge, niti ni bilo treba spraševati, saj se je videlo, da so na moč zadovoljni.

Z žganjem in šibrami nad svinje

Ni kaj reči: plen, ob katerem bi si marsikateri lovec oblizni prste, je lep — kar dve divji svinji, ki sta še do nedavnega pustošili njive v okolici Gorenje vasi pri Ribnici. Lovec, ki se tako samozadovoljno smeji za njima, je

Andrej Klemenc s plenom

Andrej Klemenc iz Ribnice, član upravnega odbora domačega lovskega društva. Takole je pripovedoval, kako je prišel do plena:

— S Tonetom Krajcem, gozdarjem iz Dolenjih Lazov, sva se odpravila na lov v Malo goro. Pravzaprav sem nameraval loviti samo jaz, saj je Tone nosil le krepko gorjačo, jaz pa sem razen puške z dvema nabojema imel samo šibre in steklenico »korajže« v žepu. Za vsak primer...

Zvečerilo se je že, ko sta proti nama prilomastila dva divja prašiča; pomeril sem v prvega, manjšega, in ustrelil. Zadel sem ga, vendar je zbežal proti dolini, pa sem pomeril še enkrat. Kraje je zavpil, naj tega ne streljam več, ker je dobil že dovolj, pač pa v drugega, ki je bežal v hrib. Tudi tega sem, tako sem sodil, zadel in izginil je v goščavi. Posvetovala sva se, tudi s steklenico, potem pa je Kraje predlagal, da bi zasledovala večjo zver, saj bomo prvo lahko naslednji dan dobili, kamor se bo pač zavlekla. Pa sem povedal, da nimam več patronov, samo šibre za golobe. Jezil se je, kakšen lovec da sem, potem pa se je odločil, da bo sam zasledoval ranjeno svinjo — s šibrami (ko sva skorajžoa že skoro izpraznila). Tipala sva po goščavi v temi, sledila krvavo sled, Kraje s puško, jaz pa z nožem. Nekaj časa sva midva lovila zver, nekaj časa naju je preganjala ona. Bila je že močno ranjena, vendar nama je nekajkrat nagrala precej strahu v kosti. Končno je le omagala in Kraje mi je čestital... Naslednji dan smo s psom izsledili še drugo svinjo...

Na Loki: »Malinovec bomo točili dostojnim gostom!«

Loka, nekdaj zanemarjeno in zapuščeno novomeško kopališče in gostišče, je zadnje čase precej pridobilo na ugledu predvsem zaradi solidne in prijazne posrežbe. Prav zaradi tega pa je prišlo do male vojne med kopalci in zakupnikom gostišča. Mladi ne morejo razumeti, da je nekdo prevzel v last in resno oskrbo gostinski inventar na kopališču in da so minili časi, ko je z napravami na kopališču lahko vsak počenjal kar je hotel. Če se je lastnik odločil, da ne bo pustil zedeti gostom za mizami v kopalnih oblekah, bodo pač morali to upoštevati ali pa najti primernejši prostor za razvedrilo (predvsem kartanje). Kopalcem so namenjeni ležalniki, oblečenim gostom pa mize in stoli. Noben gostinec ni dolžan streči nesramnim gostom, pa čeprav naroče samo malinovec z navadno vodo. Razgrajače in pijance mečejo gostilničarji po stari slovenski navadi — čez vrata, včasih tudi finčno...

To smo zvedeli na Loki, ko smo prisluhnili še drugi plati našega sestavka objavljenega v 26. številki DL. Šef gostišča pravi:

»Z malinovcem in drugimi pijačami radi postrežemo vsakomur! Če pa bo kdo norca bril, se mu lahko zgodi, da tudi malinovca ne bo dobil!«

IZ METLIŠKIH ARHIVOV IN ZAPISOV

Zapisnik občine Metlike dné 8. svečana 1871 pričujoči; podpisani:

Franjo Jurman mestni stražnik naznani:

Sinoči ob 1/2 12 mi je Janez Keber in Miha Gerbec v društvo enega hrvata od hiše Matija Muca šel ino po placu uriskal in razgrajal, ko sim jim jas rekel, da naj bode tiho, so se zasmehovali in klicali, da naj gremo za njimi, sosebno je Miha Gerbec nočne stražnike z magarci i lopovi zasramoval, in kričal, da se nobenega ne boji, kar slavnem županstvu naznanim.

+Franjo Jurman
Dolar podpisatel

•

(Vekoslav Weibl-u:)

Po namenu dražbenega zapisnika dné 29. grudna 1871 odred 3 ste dolžnost prevzeli mestne svetilnice tudi ob mesečnih večerih, ako bi nebo oblačno bilo razsvetliti, ker ste pa to dolžnost učiraj, desiravno je večer tamen in v Metliki še k temu sejem bil, opustili, Vas opomnim, da v prihod podvezo dopolnjujete.

Metlika 8/2 1871

•

Zapisnik občine Metlike dné 22. svečana 1871 pričujoči; podpisani:

Josip Hrehorič mestni stražmešter naznani:

V noči dne 21. t. m. sim bil na straži in ko sim po 11. uri na placu proti hiši Franje Hočevar-ove prišel, me je pes gospod mestnega župnika napadel, da sim se tako ustrašil, da se bi bil skorom zgrudil. Priča, ko je pos na me skočil je dekla Hočevarkena z imenom Anna Jagša.

Prosim sl. županstvo naj zaukaže da se ta pes priklene.

Jože Hrehorič

Hess
Drag. Dolar

•

Zapisnik občine Metlike dné 12. malatravna 1871 pričujoči: podpisani

Mestni poljar Franjo Jurman naznani:

Dné 11. t. m. popoldan ob 1/2 5 uri sim na neobsejani njivi Josip Slabodnika dobil sina Josip Doktorič-evega, in sina Jure Orlič-evega, ki so 5 glav goveje živine pasli, kar slavnemu odboru s tim naznanim, da je sin Jure Orlič-a ko sim ga opomnil, da sim ga že drugi pot dobil i da ga bodem županstvu naznanil, za menoj kričal ale me naznanite komur hočete, en drek se Vas bojims.

Dolar +Franjo Jurman

Za sedaj se daljna preiskava vstavi

dne 12/4 1871

Hess
Gollia

2 otroka – žrtvi ognja v Kanižarici

Pretekli teden je nenadoma izbruhnil silovit ogenj v ciganski baraki — Preden je uspelo ljudem priti na pomoč je 5-mesečni otrok že v plamenih je zaradi močnih opeklin podlegel dan kasneje

Hišna gospodinja Angela Hudorovac se je usodnega jutra odpravila v Črnomelj k zdravniku, svoji 19-letni hčerki Zdenki pa prepustila v varstvo skromen dom ter 3 otroke: vnukinji Bebico in Ljubico ter varovanko Jožico.

— Nisem prišla še do Črnomlja, je pripovedovala že priletna Ciganka Angela, — ko je moral izbruhniti ogenj. Zdenka je takoj po mojem odhodu začela nekaj kuhati, vnela se je mast, tako da je naenkrat izbruhnil silovit požar. Pravi, da je stekla iz hiše in začela klicati na pomoč, vendar sta otroka Jožica in Ljubica ostali notri. Preden so se ljudje zbrali, je bil ogenj že tako močan, da je medtem 5-mesečna Jožica, ki smo jo pri nas varovali, že umrla, Ljubica pa je bila tako opečena, da je dan kasneje v bolnišnici umrla. Bebi ni bilo nič, ker se je igrala zunaj.

Strašna nesreča je močno odjeknila med ljudmi. Ne gre pa dolžiti Zdenke, ki naj bi hišico varovala. V kratkem jo bodo oddali v delovni zaščitni zavod v Grosuplje, kjer je invalid na nogi, razen tega tudi motena v duševnem razvoju. Po požaru se je Zdenka zbala domačih, zato je pobegnila k znancem in je v četrtek,tri dni po nesreči, še ni bilo domov.

Opisani primer pa je vsekakor resen opomin vsem prebivalcem lesenih barak v Kanižarici, da je poleti možnost požara še veliko večja in da je zato potrebna skrajna previdnost.

Brata Toplišek že v Budimpešti

Brata Topliška sta 6. julija prispela z vlakom v Budimpešto. To je bilo prvič, da sta na potovanju zložila čoln. V dveh dneh sta si ogledala znamenitosti mesta, nato pa sta odpotovala proti Bratislavi. Jambor sta pozabila na vlaku: odpotoval je proti Poljski. O-vič

Sevnica : Krško 1:3

V pokalni nogometni tekmi v počastitev dneva borca je ekipa Kršketa v Sevnici premagala domačine 3:1 (1:1), kljub temu da so Sevničani prvi dosegli gol. Domačini so dvakrat zgrešili 11-metrovko. J. B.

Kegljači v Sevnici

Na novem kegljišču v Sevnici sta se pomerili sindikalni ekipi Kopitarne in sindikalne podružnice Mizarske produktivne zadruge. Zmagala je ekipa Mizarske produktivne zadruge s 354:316 podrtimi keglji. J. B.

Zmaga Soteske

V počastitev krajevnega praznika je bil v nedeljo v Zužemberku trabot v malem nogometu. Soteska je premagala Dvor s 4:2 in Zužemberk s 5:2 ter zmagala. Borba Dvora in Zužemberka se je končala neodločeno 1:1. Dvor je bil tako drugi, Zužemberk pa zadnji. J. V.

Brežice : Artiče 5:3

V povratnem namiznotenniškem dvoboju so Brežičani premagali Artiče s 5:3. Obe ekipi sta bili borbeni, čeprav nimata pogojev za redno vadbo.

■ Zanimanje za mali nogomet je v Brežicah vse večji. Dvakrat na teden se ljubitelji tega športa zberejo na rokometnem igrišču. Ker je ta igra prikladna tudi za starejše ljubitelje športa, bi bilo prav, da bi ji posvetili več pozornosti.

Za zdaj odbojkarji četrti

Spomladanski del slovenske odbojkarske lige je za nami. Novomeščani so z zmagami ob koncu prvenstvu prehitevali tekmeca za tekmecem in končno pristali na četrtem mestu. V jeseni imajo izredno ugoden razpored tekem, tako da lahko pričakujemo še nadaljnji prodor na prvenstveni tabeli. Doma nameč igrajo z vsemi močnejšimi: Jesenice, Kanal in Maribor bodo prišli na Loko, medtem ko gredo Novomeščani le k Bežigradu. Če hočejo napredovati, morajo doma dobiti vse tekme. Če jim bo to uspelo, potem tudi drugo mesto ni nedosegljivo, alasti še, ker bo ob zaključku spet igral Goleš. Tako bodo novomeški odbojkarji igrali v najmočnejši postavi, s Simličem, Medicem, Sonjem, Golešem, Potrčem, Penkom, Koprivnikom, Bergerjem, Kusičem in drugimi. Pričakovati uspešne torej ni neskromno. Med prvenstvenim premorom pa se ljubiteljem odbojke obeta še tekma s prvakom Zahodne Nemčije v začetku avgusta. Organizator njihove turneje je Branik, ki je ponudil tekmo tudi Novomeščanom. Datum še ni točno določen.

Lestvica spomladanskega dela prvenstva pa je zdaj taka:

Kanal	9	8	1	25:7	16
Jesenice	9	8	1	26:8	16
Maribor	9	7	2	22:8	14
Novo mesto	9	5	4	17:17	10
Triglav	9	4	5	16:20	8
Bežigrad	9	4	5	17:21	8
Hoče	9	3	6	15:18	6
Kamnik	9	3	6	15:22	6
Železničar	9	2	7	9:21	4
Črnuče	9	0	9	8:27	0

„Tolikšne vsote še nisem mela!“

Julija Roštan iz Praprotnice pri Mirni nam je te vrstice poslala naslednje pismo:

— Ne morem si misliti, kako prijetno sem bila presenečena ob novici, da sem dobila denarno nagrado vašega lista. Življenje sem težko živela in sem bila trdno prepričana, da sreča revežev ne pozna. Kar verjeti nisem mogla, da je res, vse dotlej, ko v četrtek prejela vaše pismo za 50.000 din.

Tolikšne vsote denarja še nisem imela v rokah! Ne vem, kako naj bi se vam zahvalila in pokazala svojo hvaležnost! Edino, kar zmore storiti, je to, da bom ostala v spomin vaša zvesta naročnica in da bom ob vsaki priložnosti priporočala Dolenjski list.

Samo enkrat iskrena hvala, da tudi mali Miriam, ki ji s svojo ročico podeljila v spomin mi na stara leta olajšano življenje.

Vtomilca prijeta

V noči med 3. in 4. julijem sta v osebni avtomobil Leopold Branko Kotar, 20 in mladi M. Avto je stal v garaži v Metropol. Odnesla sta mapo, dežnik, foto aparat, uro in predmete prodala v Kopru. Po prijavi pozvedb so ju varnostni organi ugotovili in oba bosta prišla v roke.

Ali stopamo v mednarodno modno areno?

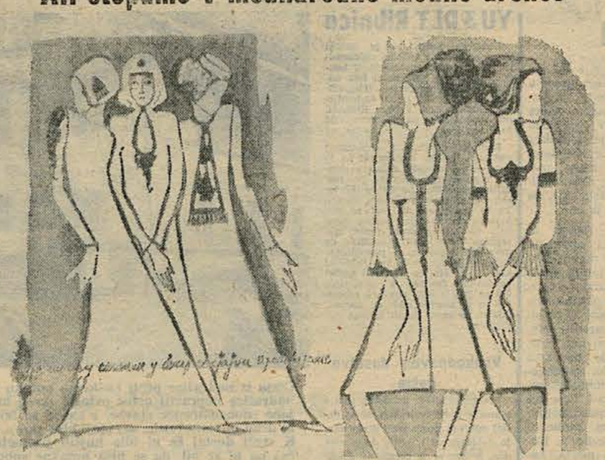

Ameriški časopis »The New York Times« je pred dnevi objavil obširno poročilo svojega beograjskega dopisnika o Aleksandru Joksimoviću, ki je pretekli mesec pokazal v Narodnem salonu v Beogradu svojo prvo kolekcijo dnevnih in večernih oblek, navdihnjenih z jugoslovanskimi folklornimi motivi. Predstavniki beograjskega modnega življenja in diplomatskega zbora so bili navdušeni nad Joksimovičevimi lepimi in originalnimi modeli, s katerimi vstopa Jugoslavija v svet visoke mode. Vodja Narodnega salona Ljiljana Rob je povedala, da bodo te obleke prodajali po ceni med 100 in 200 dolarjev. Blago in okraski na oblekah so ročno delo kmetic iz okolice Beograda.

Maketa vesoljske ladje MARINER IV

Ameriška vesoljska ladja Mariner IV, ki je bila izstreljena 28. novembra 1964 na pot proti Marsu, je včeraj, 14. julija, prišla v bližino tega planeta in začela s posebnimi televizijskimi kamerami snemati njegovo površino. Snemanje bo trajalo 25 minut, v tem času pa bo narejenih 21 posnetkov, ki bodo po posebnem mehanizmu oddani na Zemljo. V teh dneh bodo učenjaki v Ameriki posnetke razvili in odkrila se bo skrivnost Marsa in njegovih kanalov. Če bo šlo vse posreči, bodo fotografije celo boljše od posnetkov Mesečeve površine.

SMEH STOLETIJ

Na koncertnem potovanju je prišel znameniti skladatelj Liszt v majhno mesto. Brž ko so njegovi častilci zvedeli za umetnikov prihod, so se zbrali in mu priredili majhno pojedino. Ko so že posedli za mizo, opazi župan, da jih je trinajst in prestrašen odskoči.

»Nikar se ne vznemirjajte!« tolaži vraževerce Liszt, »tako sem lačen, da bom jedel za dva, torej nas je štirinajst.«

*

Mlada gospodična je tako dolgo nadlegovala slavnega glasbenika, da je naposled privolil in poslušal, kako je zaigrala neko Chopinovo balado. Mojster jo je molče poslušal, nato pa je brez ovinkov povedal svoje mnenje, ki ni bilo posebno ugodno. Gospodični se je nos pobesil in je rekla:

»Oprostite, toda tako me je naučila Schumannova soproga,«

»Ljubi otrok,« jo je dobrodušno zavrnil Liszt, »kako morete pričakovati, da bo mati šestih otrok znala prav izvajati Chopina?«

*

Nekega večera je nedosegljivi umetnik na klavirju pripravil vse potrebno, da bi delal, toda nikakor se ni mogel zbrati, ker je v spodnjem nadstropju nekdo neutrudljivo igral valčke in fantazije na način, ki ga Liszt ni mogel prenašati.

Ker vse trkanje ob tla ni zaleglo, je Liszt sam odšel dol in potrkal na vrata. Ko so mu stanovalci prijetno presenečeni odprli in se mu spoštljivo umaknili, je odšel naravnost h klavirju. Vsi so napeto pričakovali, kaj jim bo veliki pianist zaigral.

Liszt pa je zaprl klavir, ga zaklenil, spravil ključ v žep, pozdravil razočarane gledalce in odšel v svojo sobo, kjer je lahko poslej mirno ustvarjal.

*

Na Dunaju ga je obiskal mladenič, ki se je takole predstavil:

»Moje ime je Kraus. Zelo slabo mi gre. Porabil sem ves denar, tako da se niti ne morem vrniti domov v Budimpešto. Prosim, pomagajte mi iz zadrege!«

Molnár je segel v žep in mu ponudil bankovec za pet šilingov. Mladenič ga je vzel in ga razočarano ogledoval z vseh strani. Nazadnje je posmehljivo rekel:

»Glej, glej, pisatelj Molnár mi je dal samo pet šilingov!«

»Motite se, mladi mož,« je suho odgovoril Molnár, »teh pet šilingov ni dal pisatelj Molnár, temveč jih je dobil neki Kraus.«

G. SIMENON Maigret se boji 3

Chabot ga pri tem vlaku ni mogel čakati, ker se je z njim pripeljal samo po naključju. Na izhodu s postaje je Maigret zagledal pred seboj dolgo ulico Republike, kjer je lilo na vso moč.

— Taksi, gospod?

Pritrdil je.

— Hotel de France?

Spet je pritrdil, se čemeren stlačil v kot avtomobila. Bilo je šele devet zvečer, v mestu pa ni bilo nič več življenja in samo dve ali tri kavarnice so še ostale razsvetljene. Na obeh straneh vrat v Hotel de France sta stali palmi v zeleno pobarvanih sodčkih.

— Imate sobo?

— Z eno samo posteljo?

— Da. Če je mogoče, bi rad kaj malega pojedel.

V hotelu je bilo že vse tiho, kot v cerkvi po večernicah. Natakar je moral pozvedeti v kuhinji, v jedilnici je bilo treba prižgati dve ali tri luči.

Ker se mu ni dalo stopiti v sobo, si je roke umil pri porcelanastem umivalniku.

— Belo vino?

Upiralo se mu je že vse to belo vino, ki ga je moral popiti v Bordeauxu.

— Nimate piva?

— Samo v steklenicah.

— Potem mi dajte težko črno vino.

Pogreli so mu malo juhe in mu narezali prekajene gnjati. S svojega mesta je opazil nekoga, ki je ves premočen prišel v hotelsko vežo, se ozrl v jedilnico, ker ni našel nikogar, s katerim bi se pogovoril, ko pa je zagledal komisarja, je bil videti pomirjen. Bil je rdečelas mož kakih štiridesetih let z debelimi rdečimi lici in fotografskimi pripravami, ki so mu obešene čez rame visele na brezbarvni nepremočljivi plašč.

Zamahnil je s klobukom, da je z njega otresel deževnico, stopil naprej.

— Saj mi najprej dovolite, da vas fotografiram? Sem dopisnik časopisa Ouest-Eclair za te kraje. Opazil sem vas že na postaji, vendar vas nisem mogel o pravem času dohiteti. Torej so vas poklicali, da boste pojasnili zadevo Courçon.

Blisk. Lahen tlesk.

— Komisar Féron nam ni nič omenil o vas. Preiskovalni sodnik tudi ne.

— Nisem tukaj zaradi zaradi zadeve Courçon.

Rdečelasec se je nasmehnil, kot se nasmehne človek, ki so mu te reči znane in s katerim se ne govori tako.

— Seveda.

— Kaj seveda?

— Tukaj niste uradno. Razumem. Vseeno pa...

— Prav nič vseeno!

— Imam dokaz: Féron mi je odgovoril, da bo prišel.

— Kdo je Féron?

— Policijski komisar v Fontenayu. Ko sem vas opazil na postaji, sem planil v telefonsko celico in ga poklical. Rekel mi je, da bo prišel za menoj sèm.

— Sèm?

— Kajpa. Kje pa naj bi se nastanili?

Maigret je izpraznil kozarec, si obrisal usta, zamrmral:

— Kdo je ta Vernoux de Courçon, s katerim sem potoval od Niorta naprej?

— Res je bil na vlaku. To je svak.

— Cigav svak?

— Svak tistega Courçona, ki je bil umorjen.

Zdaj je vstopila v hotel rjavolasa osebica in takoj v jedilnici odkrila oba moža.

— Pozdravljeni, Féron! — mu je zaklical časnikar.

— Dober večer. Oprostite mi, gospod komisar, Vašega prihoda mi ni naznanil nihče, iz česar lahko razumemo, zakaj me ni bilo na postaji. Pravkar sem po tem napornem delu malo večerjal, ko...

Pokazal je na rdečelasca.

— Pohitel sem in...

— Temu mlademu gospodu sem že povedal, — je spregovoril Maigret, potem ko je odrinil krožnik in vzel pipo, — da z vašo afero Courçon nimam nič opraviti. V Fontenay-le-Comtu sem popolnoma po naključju, zato da obiščem starega prijatelja Chabeta, in...

— Ali ve, da ste tukaj?

— Najbrž me je čakal pri vlaku ob štirih. Ker me ni bilo, si je gotovo rekel, da bom prišel šele jutri ali da me sploh ne bo.

Maigret je vstal.

— In zdaj ga grem pozdravit, preden odidem spat, če mi dovolite.

Policijski komisar in novinar sta bila oba videti enako osupla.

— Zares ne veste prav nič?

— Prav nič.

— Niste brali časopisov.

— Organizatorji kongresa in trgovinska zbornica v Bordeauxu nam tri dni niso pustili prostega časa.

Z dvomom na obrazih sta se spogledala.

— Ali veste, kje stanuje sodnik?

— Kajpa. Razen če se mesto ni spremenilo, odkar sem ga obiskal zadnjikrat.

Nista se mogla odločiti, da bi ga izpustila. Na pločniku sta obstala pri njem.

— Gospoda, dovolita mi, da vaju pozdravim.

Novinar ni odnehal:

— Ne boste nič povedali za Ouest-Eclair?

— Nič. Lahko noč, gospoda.

Spomin na lansko »visoko modo« — topless: »Miam, miam, miam...«

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

109. — Mladi Brlec je z motnimi očmi gledal iz svojega skrivališča, kako ginejo njegovi domači. Komaj se je zadrževal, da ni v svojo pogibel planil nad Nemce. Ni vedel, ni čutil, da si je bil zagrizel ustnice do krvi in se mu je po bradi pocedil rdeč curek Ko je njegovo družino in domačijo požiral ogenj, si je z rokami zakril oči in zbežal v gozd. Brez uma je begal po gozdu ves dan.

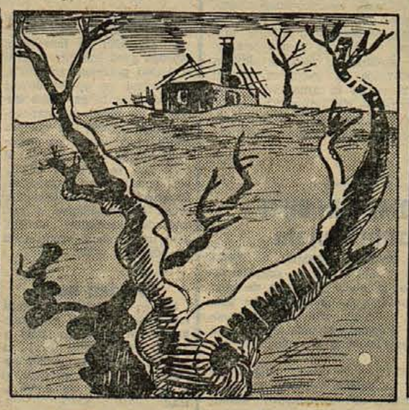

110. — Naslednji dan je Brlec poiskal brigado in postal partizan. Odtlej je bil tih in nem in vedno je nosil pred očmi strašni prizor, ki ga je bil gledal, ne da bi mogel pomagati svojim domačim. Preziral je smrt, bil je strah in trepet Nemcev, dokler ga ni prodan človek izdal, da so ga esesovci ujeli in obesili. In tako so od trdne kmečke družine ostali samo še ožgani zidovi domačije.

111. — Francka je še vedno bila pri svojih kravah. Ni vedela, kje so njeni domači, in bila je predaleč, da bi videla, kako gori pri Brlecovih. Nenadoma so se s senožeti pod njo oglasile puške. Gruča Nemcev je hitela navzgor po bregu. Čeprav ni bilo nikjer nobenega partizana, so divje streljali naokrog. Francke še niso opazili. Naglo je zagnala krave v gozd in jih skrila v gostem lesovju.

112. — Nemci so zagledali Francko, ki je stopila na rob gozda, da se razgleda. Pognali so se za njo. Ni jim mogla ujti, dohiteli so jo in zgrabili. Bili so pijani in žganje je smrdelo od njih. »Ali imaš sestro?« so jo vprašali. »Imam,« je tiho odgovorila. »Nosi tvoja sestra črno oblekoo?« — »Zakaj?« je vprašala Francka. »Pravkar smo dobili sporočilo, da so jo ubili neko tako, bila ti je zelo podobna,« so zarezali.

Turističen pomenek v Kočevju

Karel Rigler, duša turističnega društva Kočevje. Skoro večino leta prebije v pisarni društva na avtobusni postaji, dokler ga prav hud mraz pozimi ne prepodi domov. Tedaj tudi turistov ni in si malo oddahne, kolikor mu to dopušča snovanje novih načrtov za naslednjo sezono.

Tujcem, ki obiščejo Kočevje, rad postreže z nasveti, informacijami, razglednicami,

KOČEVSKE NOVICE

spominki, prospekti. Zdaj tudi s prospektom Kočevske, ki ga je društvo izdalo letos spomladi.

— Kako ocenjujete dosedanjo letošnjo turistično sezono in kaj se je spremenilo v primerjavi z lanskim letom?

Opazili smo, da je izletniški turizem, kljub izredno slabemu vremenu, močno napredoval, medtem ko stacionarni turizem pri nas zaostaja. Doslej je obiskalo naše kraje že precej nad 100 avtobusov izletnikov (šolarjev, članov ZB, upokojencev idr.) iz vseh krajev republike. Izletniki so, tako vsaj zatrjujejo, zelo navdušeni nad Kočevjem, lepim mestom, čistočo, obilico zelenja, parkov, zato moramo predvsem poskrbeti, da jih po tej plati ne bomo razočarali. Skoro vsi si ogledajo tudi dom telesne kulture, muzej, Bazo 20 v Partizanskem Rogu. Vremenske razmere so bile doslej tudi naklonjene naši Rinži, ki je poleti navadno vse prej kot lepa in čista!

V razgovor je vskočil še tov. Obranovič, muzejski vodič, vodič obiskovalcev Kočevja po preteklosti teh krajev. Omeniti velja, da je letos zaživela tudi vodniška služba, tako da tujcu lahko pokažejo vse znamenitosti mesta in okolice, jih seznanijo z bogato bližnjo in daljno preteklostjo, tja do 14. stoletja, ko so se sem preselili prvi nemški kolonisti in za dobrih 600 let vtisnili tej pokrajini svojevrsten razvojni pečat.

— Naš muzej, je dejal tovariš Obranovič, je z bogato zbirko zgodovinskega gradiva iz preteklih stoletij, posebno pa iz NOB, deležen velike pozornosti tujcev, posebna znamenitost pa je vsekakor ogled Baze 20. Lansko sezono si je gledalo muzej nad 6000 obiskovalcev, skoro toliko pa smo jih zabeležili že v prvem polletju letos.

Oba tovariša, Rigler in Obranovič, pa sta opozorila še na nekaj, kar morda lahko imenujemo pozabljivost ali pa tudi malomarnost, neizostren posluh za potrebe, želje turistov. V Bazi 20 bi bilo namreč nujno urediti bife, vsaj v času, ko so tam turisti. Včasih jih je naenkrat tudi po nekaj sto, sprašujejo, kje bi lahko dobili okrepčilo, in samo zaradi tega odhajajo domov nezadovoljni. Kaj to morda ni zanimivo za gostince, najsi bo iz Kočevja ali Novega mesta, kamor Baza 20 pravzaprav teritorialno spada? Sicer pa ni važno, kdo, temveč, kako bomo zadovoljili izletnike, domače in tuje, tudi s te strani!

F. G.

YU 3 DLT Ribnica

Zadnjega junija se je končal pri radioklubu v Ribnici večmesečni tečaj za radiooperaterje. S končnimi izpiti je klub dobil šest novih radiooperaterjev - telegrafistov: Ivan Petrič, Ljubo Cimbaljević, Ludvik Rus, France Kulhavi, od podmladka pa Prvin Lavrič in Franc Rus.

Radioklub, ena od organizacij občinske ljudske tehnike, ki so jo ustanovili spomladi, deluje v sklopu republiškega odbora, po razdelitvi varnostne mreže pa je vezan na centralo v Novem mestu. Vsako sredo ob 15. uri se vse klubske radiooddajne postaje oglašajo na klic centrale (znak ribniškega kluba je YU 3 — DLT), da preverijo zveze in si posredujejo nekatere druge podatke. Ribniški klub je za štafeto mladosti poslal pozdravno čestitko v Ljubljano. Žal se jim je zdaj pokvaril mikrofon in ne morejo oddajati poročil, dokler ne bodo dobili novega mikrofona.

Vsakodnevna dostava pošte

Prebivalci tistih dolinskih vasi z območja pošte Sodražica, ki so doslej dobivali pošto vsak drugi dan, jo dobivajo od 1. julija dalje vsak dan. S tem se je uresničila dolgoletna želja prebivalcev, ki so PTT podjetju zelo hvaležni. Časnike in drugo pošto dobivajo zdaj brez zamude. —r

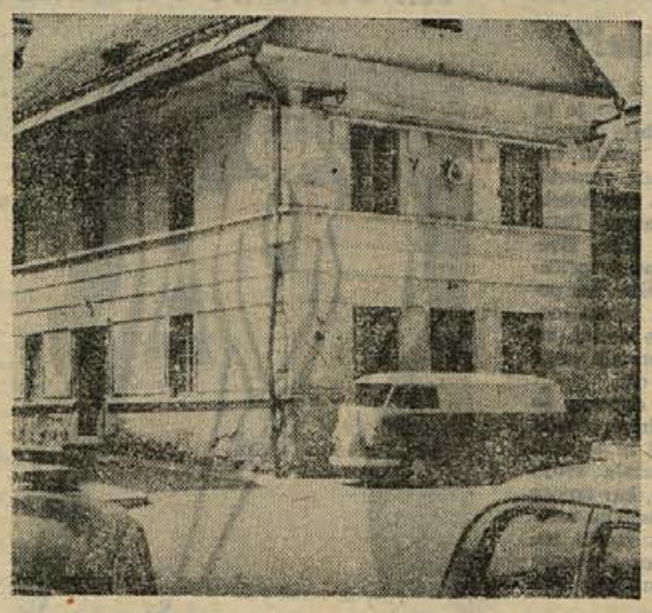

Cesta iz Sodražice proti Loškemu potoku mora sredi Sodražice napraviti oster ovinek okrog hudo razmajane enonadstropne stavbe, v kateri so frizer, krajevni urad in stanovanje, saj stoji hiša skoro sredi ceste. K sreči doslej še ni bilo hujših prometnih nesreč, čas pa bi že bil, da se hiša umakne spodobni cesti. Pravijo, da jo bodo podrli, kakor hitro bo zgrajena poslovna stavba ob glavni cesti, kamor se bosta preselila krajevni urad in frizer. To pa bo najkasneje prihodnje leto, če ne že letos.

Največja proizvodnja v maju

Do konca maja se je čista fakturirana proizvodnja industrijskih podjetij v kočevski občini v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečala za 45,5 odstotka ob 4,4 odstotka večjem številu zaposlenih, sama majska proizvodnja pa je bila od maja lani večja za 44,7 odstotka ob 3,7 odstotka večji zaposlenosti. Letni plan prodaje so industrijska podjetja dosegla v prvih petih mesecih 42,4 odstotno, medtem ko je pri vnovčeni proizvodno stanje slabše.

Industrija je do konca maja ustvarila za nad tri milijarde 16 milijonov dinarjev proizvodov, samo v maju pa za preko 912 milijonov dinarjev. V primerjavi z lanskimi prvimi petimi meseci je čista fakturirana proizvodnja v enakem obdobju letos najbolj porasla v Melaminu — za 153,4 odstotka, v Tekstilani za 70,4 odst., Kočevskem tisku za 61,9 odst., Itasu za 41,1 odstotka itd. V primerjavi z lanskim majem je maja letos najbolj porasla proizvodnja v Itasu — za 100,4 odstotka, Melaminu 84,2 odst. in Kočevskem tisku za 57,2 odstotka.

Manj razveseljiva je slika pri izvozu. Planske obveznosti izpolnjujejo od industrijskih podjetij le Itas in Inkop, Rudnik in Tekstilana pa do konca maja sploh še nista izvažala. Letni plan izvoza so podjetja dosegla le s 30,3 odstotka.

INKOP: manjše povpraševanje

V Inkopu v Kočevju so maja letos napravili 26 ton raznih izdelkov ali 3,5 tone več kot mesec dni prej. Večja proizvodnja je posledica boljše preskrbe s proizvodnim materialom. Vendar pa so maja prodali nekaj manj izdelkov kot maja lani zaradi manjšega povpraševanja po njihovih proizvodih. Maja, ko so že dosegli 51,5 odstotka letnega izvoznega plana, so izvažali v glavnem le v Avstrijo.

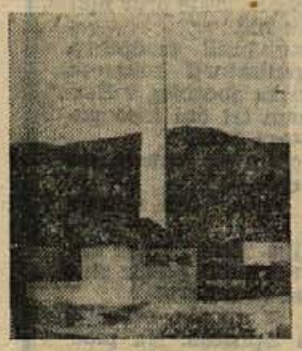

Spomenik NOB v Banja loki

Televizor na Goro

Prejšnjo sredo je bilo pri Komunalni banki v Ljubljani žrebanje vezanih hranilnih vlog, med vlagatelje pa je žreb razdelil 10 televizorjev in 30 transistorjev. Kako že pri prejšnjem žrebanju spomladi se je sreča nasmehnila tudi tokrat vlagateljem iz Ribnice in Kočevja. Jože Gornik iz vasi Janeži na Gori je dobil televizor, transistorja pa sta dobila Jože Knavs iz Dolge vasi pri Kočevju in Marija Ozanič iz Slovenske Brige pri Banja loki.

RUDNIK: manj nakopanega premoga

Proizvodnja v prvih petih mesecih letos je bila v kočevskem rudniku v primerjavi z lanskim petmesečnim obdobjem za 15,7 odst. večja. Letos maja so kočevski rudarji nakopali le 14.670 ton premoga ali 2,610 ton manj kot aprila. Izkop je bil manjši zaradi praznikov in večjega števila bolezenskih in dopustniških dni. Prodaja premoga bi bila lahko večja, toda elektrarne zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo sprejeti vsega premoga.

TEKSTILANA: še nič izvoza

Proizvodnja mikane preje je bila maja za 4 odst. nižja, proizvodnja mikanih volnenih tkanin pa za 18 odst. nižja kot aprila, predvsem zaradi manjšega števila delovnih dni, na proizvodnjo mikanih volnenih tkanin pa vpliva tudi delno zmanjšana proizvodnja v oplemenitilnici. V prvih petih mesecih je Tekstilana iz Kočevja presegla lanskoletno fakturirano proizvodnjo v enakem obdobju za 70,4 odstotka, letošnji letni proizvodni plan pa so v petih mesecih dosegli s 56,7 odstotka. Žal Tekstilana v prvih petih mesecih še ni izvažala, čeprav morajo izvoziti po planu za 80.000 dolarjev izdelkov.

Drobne iz Grčaric in okolice

■ DIVJAD, PREDVSEM DIVJI PRASIČI, je letos v okolici Grčaric povzročila precejšnjo škodo. Prebivalci so morali na od prašičev opustošenih njivah krompir vdrugič saditi. Precej škode je tudi na košenicah in travnikih. Divjad je drzno prihajala prav do vasi, ne boječ se raznih strašil, ki so jih prebivalci nastavljali. Zdaj v poletnih dneh je divjadi nekoliko manj, na jesen pa bodo pridelke pustošili jeleni.

■ GASILSKO DRUŠTVO GRČARICE je končno le dobilo dolgo pričakovano opeko za gradnjo požarnega stolpa pri gasilskem domu. Stolp bodo, kot upajo, zgradili prihodnje leto, nanj pa postavili električno alarmno sireno.

■ PRED NEDAVNIM SMO POROČALI, da mladinski aktiv iz Grčaric gradi s prostovoljnim delom odbojkarsko igrišče in da bo do 25. maja, torej do dneva mladosti dograjeno. Praznik pa je minil, dela na igrišču so zastala in prebivalci se sprašujejo, kako to, da je mlademu rodu tako hitro zmanjkalo volje do dela. Upajmo, da bo aktiv igrišče le dokončal pred snegom.

NORBERT CERNE

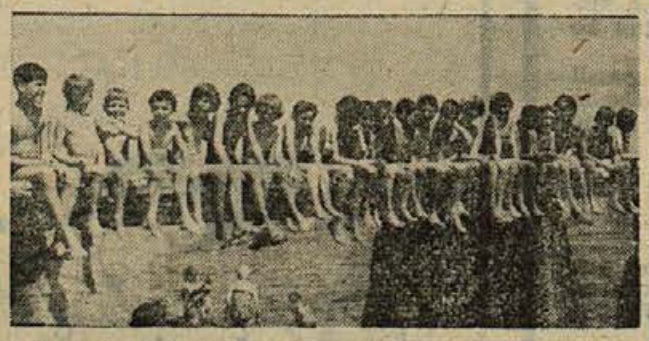

Nasmejani obrazi na sliki pričajo, da se otroci v kočevskem počitniškem domu Jelka na Belem križu pri Portorožu dobro počutijo. Tam so prebili tri tedne — od 21. junija do 10. julija. Kopali so se v morju, se sončili, se igrali in veselili ter delali tudi izlete. Z ladjo so se peljali v bližnjo Savudrijo, v Piranu so si ogledali mestni muzej, obiskali so Portorož in Formo vivo, za dan borca pa so pripravili kratek kulturni spored. Vseh otrok je bilo 56. Ko so se poslavljali, so zaželeli, da bi jim DPM iz Kočevja omogočilo tako prijetne počitnice tudi v prihodnje leto. I. D.

Prihodnja seja ObS Ribnica

Prihodnje dni se bosta spet sestala oba zbora občinske skupščine Ribnica. Dnevni red za sejo je precej obširen. Med drugim bodo odborniki poslušali poročilo predsednika o ceni lesa na panju in o stališčih KGP Kočevje do sodelovanja s kmetijskimi proizvajalci in prometa z lesom. Razpravljali bodo o gradnji mostu na cesti 2. reda v Goriči vasi, o poročilu o zaključnih računih in notranji delitvi v delovnih organizacijah, o razširitvi ožjega gradbenega okoliša mestnega naselja Ribnica, poslušali bodo poročilo sveta za komunalne zadeve in sveta za notranje zadeve o oznakah prehodov za pešce, poročilo komisije za razrez lesa režijskim odborom. Spregovorili bodo še o ukinitvi pekarije v Sodražici (prevzel jo bo privatnik), o omejitvi proračunske potrošnje in o poročilu o izvršitvi proračuna v 1. polletju letos. Na seji bo podano tudi poročilo o delu sveta za stanovanjske zadeve, razpravljali pa bodo tudi o pojavih v zvezi z izvajanjem odloka o zamrznjenju cen. Na tej seji bodo odborniki sprejeli verjetno tudi odlok o častnem občanstvu ribniške občine.

Barvne razglednice

Turistično društvo Ribnica je nedavno izdalo lepe barvne razglednice Ribničana s krošnjo. Razglednice bi morale biti gotove že pred meseci, pred pričetkom turistične sezone, vendar se je tisk (ZGP Mladinjska knjiga) nekaj zavlekel zaradi papirja. Nedvomno je Ribničan s krošnjo, natisnjen v lepih naravnih barvah, najlepša ribniška razglednica, po kateri bodo tujci, pa tudi domačini, kaj radi segali.

Dve novi šiviljski delavnici

Konfekcijsko podjetje *Oblačila iz Tržiča* bo v prostorih bivše šiviljske delavnice stanovanjske skupnosti uredilo svoj obrat, v katerem bo v začetku zaposlenih šest šivilj, do konca junija pa že 16. Zdaj so tri šivilje, ki so prej delale v šiviljskem servisu, na praksi v Tržiču, ko pa bodo dobili stroje, bodo pričeli z rednim delom.

Podjetje Obrtnik iz Ljubljane tudi pripravlja ustanovitev obrata v Ribnici oz. bližnji okolici, v katerem bo zaposlenih 30 do 40 šivilj. Še prej je treba poiskati primerne prostore; po sedanjih predvidevanjih so najprimernejši prostori v zadružnem domu v Sušju.

Pri zavodu za zaposlovanje delavcev v Ribnici so doslej že zbrali 21 prijav za zaposlitev v tem obratu. Delo ne bo težko, ker bodo šivilje samo šivale že prej urezane kose blaga in bodo verjetno v bolj oddaljene kraje dajali delo šiviljam na dom, ženske pa bodo prav tako redno zaposlene. S tem obratom bi bilo vprašanje zaposlitve žensk v gornjem koncu doline uspešno rešeno, kdaj kasneje pa bi morda razmislili še o podobnem obratu v Loškem potoku. -dn

Bolje gospodariti!

30. junija je imel v Ribnici sejo občinski svet za družbeni plan in finance. Na dnevnem redu je bila analiza zaključnih računov in delitev osebnih dohodkov v letu 1964. Razpravljali so tudi o cenah in tržišču v luči nove gospodarske reforme.

Člani sveta so poročali, da v marsikaterem podjetju ugotavljajo slabo gospodarjenje doslej, ob tem pa delajo načrte za boljše poslovanje v prihodnje. Obravnavali so še nekatere zadeve splošnega ljudskega premoženja, nacionalizacijo zemljišč in drugo. -r

Praznik v Dolenji vasi

V nedeljo 4. julija je Dolenja vas pri Ribnici kakor toliko drugih krajev proslavila dan borcev s skromno slovesnostjo. Krajevna organizacija Zveze borcev, kamor so vključene Dolenja vas, Prigorica, Rakitnica, Blate, Lipovec in Makoša, je razvila prapor.

Popoldan se je na prostoru pred krajevnim uradom v Dolenji vasi zbralo precej ljudi, domačih in gostov. Poleg predsednika občine Franceta Ilca, sekretarja občinskega komiteja ZK Ribnica Vena Čihala in drugih družbeno političnih delavcev se je slovesnosti udeležil tudi poslanec ribniške občine v republiškem zboru Matija Maležič.

Predsednik krajevne organizacije ZB France Košorok je v uvodnih besedah spregovoril o delu organizacije in pomenu 4. julija, nato pa je poslanec Matija Maležič v daljšem govoru razpredel nekaj misli o današnji vlogi organizacije in njenih članov, o herojski borbi naših narodov, ki je vzklila iz najgloblji hotenj po pravičnosti in svobodi. Prav zaradi tega, je poudaril, tudi dosledno podpiramo vsa prizadevanja številnih narodov, ki še živijo pod kolonialnim jarmom, po svobodi in miroljubnem sožitju. Na koncu je tov. Maležič razvil prapor in ga izročil praporščaku organizacije ZB Janezu Goršetu iz Rakitnice.

Po proslavi je bila prosta zabava, ki pa jo je prekinilo silovito neurje.

KB
v Novem mestu

Zagotoviti materialno osnovo šolstva

— Letošnji družbeni plan občine daje poudarek razvoju družbenih služb, predvsem šolstva, vendar pa ne smemo pričakovati, da bo pereče probleme šolstva reševal vsakoletni proračun. Vsi v občini se bomo morali bolj zavzemati za bistveno drugačno situacijo v šolstvu, če se način in merila financiranja ne bosta spremenila. Financiranje šolstva je problem širše družbene skupnosti. Ne smemo pozabiti, da osnovna šola ni samo občinska (siromašne občine!) in da univerza ni samo republiška. Za probleme in potrebe šolstva bi morala imeti večje razumevanje tudi podjetja; tudi tu velja isto kot pri šolstvu: ni občinskih, okrajnih in republiških podjetij!

REŠETO

Z urejenim financiranjem, ko bodo šole postajale res samostojne samoupravne organizacije, bodo nastopile tudi kvalitativne spremembe. Poiskati je pač le treba najboljši način financiranja šolstva, sredstva pa naj bodo zadostna in stalna.

(fg)

Zaprti termalni bazen v novem čateškem hotelu

Mnogo obetajoča letina uničena

Toča je opustošila vinograde, breskove nasade, polja in sadovnjake v predelu od Sromelj in Pišec do Župelevca – Kmetje na Bizeljskem so pohiteli z zavarovanjem vinskega pridelka

Med nevihto 1. julija je bila mnogo obetajoča letina v 15 minutah uničena. V vinogradih se bo to poznalo še tri leta. Toča je uničila tudi pšenico in dozorevajoči ječmen. Pridelka ne bo in kmetje bodo morali žito kar pokositi. Koruza se bo morda še obrasla, škoda na krompirju pa se bo tudi močno poznala. Celo travnike je toča popolnoma opustošila in kdor

BREŽIŠKE VESTI

krme še ni pospravil, ne bo imel kaj kositi. Veliko škodo je za točo napravila voda, ki je ob hudem nalivu drla vsevprek. Marsikateri gospodar bo moral zakrpati tudi preluknjano streho na hiši ali gospodarskem poslopju.

Najhuje so bile prizadete vasi Sromlje, Volčje, Jalovec, Bednja vas, Blatno, Pišece, Brezje, Piršenbreg, Pavlova vas, Bojsno in ves predel do Župelevca. Ljudje pripovedujejo, da je v teh krajih padala toča dobre četrt ure. Deloma je prizadela tudi Bizeljsko in Kapele, od koder se je neurje umaknilo na hrvaško stran.

Na Pišečkem in v Sromljah je škoda največja. Te kraje je že naslednji dan obiskal direktor zavarovalnice v Krškem in ko so komisije ugotavljale škodo, so izjavile, da je bilo v najbolj prizadetih predelih uničenih okrog 90 odstotkov pridelkov. Na kmetijskem posestvu v Pišecah je napravila toča veliko škodo v breskovem nasadu in matičnjaku za trto. Bizeljski vinogradi niso bili tako prizadeti.

Med lastniki uničenih vinogradov je precej takih, ki letine niso zavarovali in ti ne bodo prejeli za škodo nobenega nadomestila. Ljudje v Sromljah so se celo pritožili, da zastopnikov zavarovalnice že dolgo ni bilo blizu in tako marsikdo ni sklenil zavarovanja. Kmetje na Bizeljskem so se po četrtkovi toči množično zavarovali in celotna zavarovalna vsota je že presegla lansko.

Jožica Teppey

Predsednik Šepetavec sprejel prekomorce

Pred proslavo v Ilirski Bistrici, je predsednik ObS Brežice Milan Šepetavec sprejel 15 prekomorcev iz občine Brežice, jim čestital za praznik in vsakemu podaril knjigo Prekomorci ter spominske značke. Skupina 15 prekomorcev je nato odšla v Ilirsko Bistrico, kjer se je udeležila osrednje proslave prekomorskih brigad.

V.P.

Čez Sotlo gradijo dva nova mostova

Ob lanski poplavi je Sotla popolnoma onesposobila za promet Figarov most čez Sotlo na Bizeljskem in most na Rakovcu. Občinska skupščina Brežice je pred 14 dnevi sklenila pogodbo z občino Zaprešič za obnovitev obeh mostov. Gradilo ju bo podjetje HIDRO-ELEKTRO iz Zagreba. Nova mostova bosta iz armiranega betona. Graditi so že pričeli.

V gradu ne bo več stanovanj

Pomemben ukrep občinske skupščine za zaščito brežiškega gradu – Proglašen je za spomenik I. kategorije – Za sedanje grajske prebivalce bo občina skušala čimprej oskrbeti nova stanovanja

Na predlog zavoda za spomeniško varstvo SRS je občinska skupščina v Brežicah proglasila brežiški grad za kulturni spomenik I. kategorije. To pomeni, da grajske zgradbe ne bo smel nihče več uporabljati za stanovanja. Občinska skupščina bo poskrbela, da bo sedanjim stanovalcem gradu čimprej dala na razpolago stanovanja drugod.

Stanovalci so se naselili v gradu ob splošni stanovanjski stiski po drugi svetovni vojni. Od tega je minilo 20 let in ker grad ni bil zidan za množična stanovanja, je nastala na grajski arhitekturi velika škoda. Grad zlasti nima potrebnih stranišč in ostalih sanitarij, pa tudi nobenega primernega prostora za kuhanje in pranje. Za vse to so stanovalci uporabljali velike grajske sobane. Menjajoča se temperatura in hlapi iz kuhinj so na restavriranih freskah na grajskem stopnišču napravili hudo škodo. Stensko slikarstvo je napadla plesen, in če bi pustili stranke v gradu še naprej, bi s tem do kraja uničili mogočno grajsko arhitekturo z neprecenljivo kulturno zgodovinsko vrednostjo.

Odslej bo brežiški grad služil le kulturnim potrebam in namenom. V izpraznjenih sobanah v I. nadstropju bodo po izselitvi stanovalcev uredili preparatorske in restavratorske delavnice, upravne in študijske prostore Posavskega muzeja, arhiv za Spodnje Posavje, občasne galerijske razstavne prostore in študijsko knjižnico. Hkrati s tem bodo začeli urejati tudi dvorišče in parke v grajski okolici. Načrti so že napravljeni.

Poplavljeni podvozi

Odkar je čez polja Krškovaščanov in Skopičanov speljana avtocesta, smejo vaščani na svoje njive le skozi podvoze. Ta pota pa so redko prehodna. Letošnjo pomlad je bila talna voda zaradi stalnega deževja visoka celo do 70 cm in je segala živini do sredine života. To je pustilo pri živalih marsikdaj hude posledice, zato je razumljivo, da odbornik, ki zastopa prebivalce teh vasi v občinski skupščini, zahteva, da se to uredi. Najboljša rešitev bi bil nadvoz, odborniki pa so celo predlagali, da bi po nekaj ur na dan spuščali vprege in pešce kar čez cestišče.

Ne dam vode!

2. julija popoldne je strela zanetila požar na gospodarskem poslopju França Dolenška iz Jeperjeka pri Tržišču. Lastniku so do tal pogoreli kozolec, pod in hlev. Na pomoč so prihiteli sosedje iz vasi Telče in gasilci iz Tržišča. Kljub prizadevanju vseh ognja niso mogli pogasiti. Gasilci so črpali vodo iz vodnjaka Amalije Hrovat iz Jeperjeka. Lastnica pa jim je kaj hitro prepovedala črpanje, češ da ona ne bo ostala brez vode. Gasilci so premestili cev v drug vodnjak. Prebivalci so se zgražali nad takšnim odnosom Amalije Hrovat, ki je res obsojanja vreden!

IVAN RADI

OTROCI BREŽIŠKE OBČINE V SAVUDRIJI

STARŠI POHITITE!

V nedeljo 11. julija se je vrnila iz Savudrije skupina otrok, ki so prebili ob morju deset počitniških dni. Letovanje so jim plačali starši. Prvi skupini je omogočila počitnice ob morju Zveza prijateljev mladine. Ti so odpotovali v Savudrijo takoj po končanem pouku. Z vsake šole so poslali po enega in pri izboru so upoštevali predvsem zdravstveno šibkost, pridnost in učni uspeh. Bili so zelo zadovoljni in mnogi med njimi so prvič občudovali lepote in privlačnost Jadrana.

V Savudriji bodo letovale še štiri izmene. Tretja je že odpotovala v nedeljo zjutraj, četrta ima odhod 21. julija, peta 31. julija, šesta 10. avgusta in sedma 20. avgusta. Avtobus odpelje vsakokrat ob 6. uri zjutraj izpred avtobusne postaje v Brežicah. Občinska zveza prijateljev mladine sprejema še nove prijave. Starši, pohitite!

Kako dolgo še brez načrtov?

Kulturno zatišje v sevniški občini traja že nekaj let – Domovi za prireditve so zanemarjeni – O klubskem življenju skoraj nikjer ni sledu

Kulturno prosvetna društva v sevniški občini zamirajo. Zadnje leto je njihova dejavnost celo v okoliških središčih močno upadla. Ponekod valijo krivdo na pomanjkanje za delo sposobnih ljudi, spet drugod pa opažajo splošno mlačnost do kulture nasploh. Večina društev letos ni opravila niti občnih zborov niti ni sestavila načrtov za bodoče delo.

To splošno kulturno mrtvilo so v Sevnici skušali poživiti z gostovanji celjskega gledališča, vendar je bilo tudi teh zelo malo. Težko je reči, kdo je predvsem odgovoren za kulturo, ker naj bi jo pospeševala vsa družba. Vsekakor pa bi pričakovali več prizadevnosti in odločnosti od občinske zveze kulturnih organizacij. Na zadnjem plenumu občinskega odbora SZDL so člani ugotovili, da ta organ ne dela, da ni motorja, ki bi poganjal celotno kulturno prosvetno dejavnost v občini.

Kulturni domovi v krajevnih centrih so zanemarjeni prav tako kot kultura. Dom na Blanci razpada, v Boštanju je za silo popravljen, v Loki, Šentjanžu in Tržišču pa so domovi nujno potrebni popravila. Niti telovadna društva jih ne morejo uporabljati.

Deloma je razumljivo, da amaterizem upada, ni pa razumljivo, zakaj ne zažive druge oblike kulturno prosvetnega dela. Sedemletni plan je na primer predvidel najrazličnejše oblike dela v klubih. V njih naj bi se odvijal poleg kulturnega življenja tudi zabavni program, in klubi naj bi postali središče za politične razgovore, za razprave o krajevnih problemih in podobno. Perspektivni program je bil res dobro zastavljen in Celjani so ga razposlali celo drugim občinam kot vzorno prikazan razvoj kulturne politike v naslednjih sedmih letih.

To pa je bilo tudi vse. Program je lepo napisan, vendar je obležal neprebran in nihče ga ni uresničeval in dopolnjeval. Prej ali slej bo občinska skupščina v Sevnici prisiljena razpravljati o kulturi v občini in se zavzeti za to, da jo bodo drugače vrednotili kot do sedaj.

JOŽICA TEPPEY

SEVNIŠKI VESTNIK

Franc Molan – novi podpredsednik občinske skupščine v Sevnici

V petek 9. julija je pred zborom delovnih skupnosti v Sevnici zaprisegel na novo izvoljeni odbornik Franc Molan. Na seji obeh zborov je bil tovariš Molan izvoljen tudi za podpredsednika občinske skupščine. Dosedanji podpredsednik tov. Ficko Vendel je podal ostavko na ta položaj in je že zaposlen na drugem delovnem mestu. Tovariš Molan je končal visoko politično šolo v Ljubljani, pred tem pa je bil več let sekretar občinskega komiteja ZKS.

Kam po pravno pomoč?

V Sevnici že od 1962. leta nimajo nobenega odvetnika. Ljudje dobivajo pravne nasvete na sodišču. Z novo vlogo sodišč to ni več v skladu, vendar do sedaj ni bil uresničen noben načrt za posredovanje pravne pomoči v drugi obliki.

Občinska skupščina je bila pripravljena plačevati ustrezen delež medobčinski pravni pisarni, ki naj bi jo ustanovili v Krškem. Odgovora na to do sedaj še ni prejela. Pomoč je obljubil z jesenjo tudi javni pravobranilec iz Celja, ki je pripravljen prihajati v Sevnico enkrat v tedenu in dajati nasvete občanom.

Predstavniki podjetij prav tako kot občani že dalj časa zahtevajo pravno pisarno, saj se dnevno srečujejo s problemi, ki jih sami ne znajo reševati. Ti so predlagali tretjo rešitev. Občinska skupščina naj bi navezala stike s pravno pisarno v Ljubljani in z njeno pomočjo zagotovila stalno pravno pomoč posameznikom in kolektivom.

V poletnih mesecih naj bi torej skupščina sklenila ustrezen dogovor in omogočila svojim občanom, da ne bodo prikrajšani za nasvete, ki so jih doslej lahko prejemali na sodišču.

Prisilna uprava v Komunalnem podjetju

Komunalno obrtno podjetje v Sevnici je zaradi poldrugega milijona poslovne izgube v lanskem letu dobilo prisilnega upravitelja. Ta je na zadnji seji občinske skupščine poročal o stanju v podjetju. Pri tem je omenil, da je izguba do 31. 4. 1965 narasla že na 2 milijona in da bo podetje izplavalo iz težav le z boljšo organizacijo dela in ustreznejšo kadrovsko zasedbo

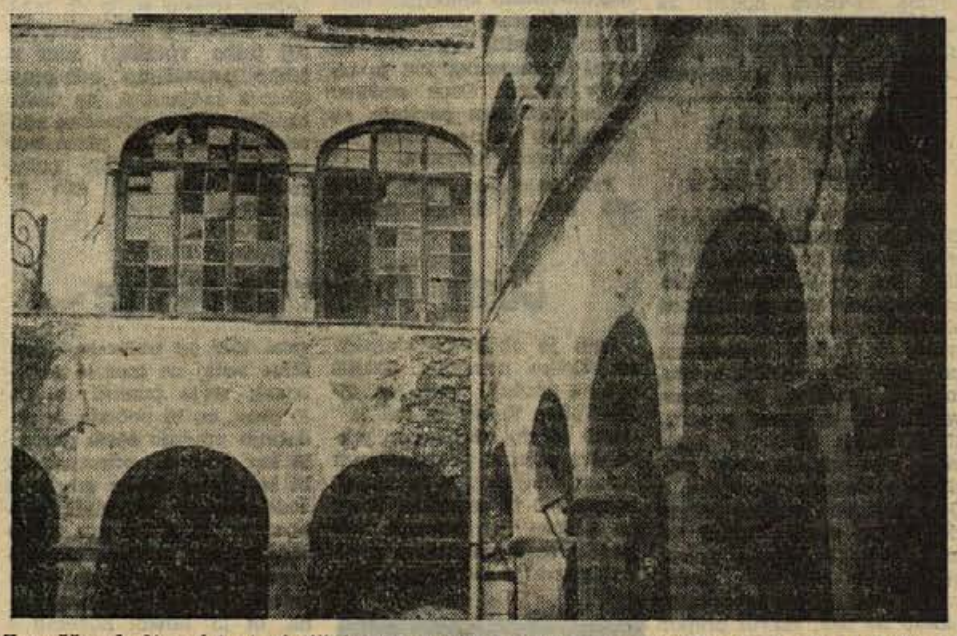

Zapuščen kulturni in turistični zaklad. Kdaj neki bodo uresničeni načrti o ureditvi gostišča in muzejskega oddelka v sevniškem gradu?

Na občini še premalo strokovnjakov

Odborniki občinske skupščine v Sevnici so 9. julija med drugim sprejeli tudi poročilo o delu občinske uprave v preteklem letu. Poročilo nakazuje dokaj učinkovito reševanje pristojnih zadev, pa tudi pomanjkljivosti, ki so spremljale delo zaradi nezadovoljive strokovne zasedbe posameznih delovnih mest. V zadnjem letu se je struktura zaposlenih izboljšala predvsem v korist kadrov z dokončano srednjo šolo.

Sestav uslužbencev bodo še spreminjali in tako zagotovili učinkovitejše poslovanje na vseh delovnih področjih. Na referentskih položajih je trenutno še 5 uslužbencev z nižjo strokovno izobrazbo, ki pa v prihodnje ne bodo imeli več pogojev za ta delovna mesta. Število ljudi z nižjo izobrazbo se je v minulem letu že zmanjšalo, v prihodnje pa bodo začete kadrovske spremembe še temeljite je zajele občinsko upravo.

Trenutno pogrešajo na občini odločnejših napotkov višjih upravnih organov glede krepitve posameznih služb v zvezi z novimi pristojnostmi in vlogo občinskih skupščin. Odborniki niso imeli k dosedanjemu delu uprave nobenih pripomb, čeprav bi prav od njih pričakovali več kritične presoje.

Jt.

Grobovi za obzidjem

Pokopališče na Logu je postalo premajhno in mrtve že dalj časa pokopavajo zunaj obzidja. Občani se zaradi tega pritožujejo in zahtevajo od občinske skupščine, da bi pokopališče razširila. Posebna komisija si je pokopališče na Logu že ogledala in občani so dobili zagotovilo, da bodo v kratkem sklenjene pogodbe z lastniki novega zemljišča, nakar bodo postavili tudi obzidje.

Izgube se večajo

Spričo novih izgub, ki jih odkrivajo v Kmetijski zadrugi Krmelj, je občinska skupščina v Sevnici sprejela predlog o prisilni likvidaciji podjetja. S tem sklepom je ustavila redno likvidacijo. Odborniki so predlagali, naj bi jih predstavniki delovnih organizacij in ustreznih služb pri občinski skupščini in bančnih zavodih pravočasno redno informirali o položaju podjetij, saj bi bile njihove odločitve že na začetku lahko učinkovitejše. Likvidacijo KZ Krmelj, bo prevzelo sodišče.

V Kostanjevici precej prehodnih turistov

Kostanjevico obiskuje v poletnih dneh vedno več prehodnih turistov, ki jih privabijo opozorilni napisi o Formi vivi, postavljeni vzdolž avtomobilske ceste. Letošnji simpozij Forma viva je po obsegu sicer manjši kot prejšnji, vendar lepo poteka. V Kostanjevico je pred dnevi prišla tudi skupina 30 taborникov iz Zemuna, ki bodo ostali na taborjenju tri tedne.

Toča in hudourniki so povzročili veliko škodo

Na Velikem kamnu nad Senovim in v okolici sta toča in voda iz hudournikov ob nedavnih neurjih povzročili veliko škodo. Žita so poležala, italijanki je posekalo klasje, rž in ječmen, krompir, fižol itd. so na tleh, trava je počesana z zemljo, na njo pa so hudourniške vode nanesle kamenja, blata, peska in dračja. Prebivalci so utrpeli veliko škodo in jo prijavili občini, vendar še 10 dni po prijavi ni prišla na ogled nobena komisija. Vsled tega se upravičeno jezijo, češ: »prijavili smo, pa ni nikogar na spregled, davkov pa le ne bomo imeli s čim plačati!«

INVESTICIJE V KMETIJSTVO V KRŠKI OBČINI:

Za udeležbo zmanjkuje sredstev

Krediti za naložbe v kmetijstvo so sicer še na voljo, kmetijske organizacije in občine pa nimajo sredstev za udeležbo – Kaj bo z napol dograjenimi kmetijskimi objekti – Sadjarska proizvodnja je nerazvita, sadja na tržišču ni, vsako leto odloga pri obnovi sadjarstva pa je dragoceno, ker dosežejo nasadi polno rodnost šele po štirih letih

Agrokombinat Krško je v družbeni živinorejski proizvonji dosegel zastavljene cilje. V pitališčih goveje živine imajo privezanih 1000 glav goved, ki so v pitanju, krme pa imajo v lastni proizvodnji dovolj. Z živinorejo torej ni težav, toliko boljši časi pa se obetajo z gospodarsko reformo, saj je bilo kmetijstvo doslej deležno najnižjega obračuna dolarja pri izvozu živine.

Precej slabše kot z živinorejo kaže pri AGROKOMBINATU Krško s sadjarsko proizvodnjo. Lotili so se obnove vinogradov na Sremiču in naložbe v sodoben 276-hektarski plantažni sadonosnik v Stari vasi pri Krškem. Obe investiciji sta bili načeti še v času, ko ni bilo restrikcij v investicijski politiki. Takrat ni bilo težko zbrati potrebna sredstva bodisi za udeležbo, bodisi za investicije iz razpoložljivih kreditov pri bankah. Zdaj pa se ureslučujejo takšni načrti veliko teže.

Pri obnovi vinogradov na Sremiču se je že zataknilo. V načrtu so imeli obnovo 43 ha vinogradov za 81 milijonov din. 17 ha je že posajenih s trto, nadaljnjih 17 ha pa je pripravljenih za obnovo in tudi sadike in vse drugo imajo. Letošnje slabo vreme je dela zavrlo. Za znesek, ki ga potrebujejo letos pa je še vedno nerešenih 11 milijonov din udeležbe za 22-milijonski investicijski kredit. AGROKOMBINAT 11 milijonov nima, tudi na občini Krško jih nimajo, prošnjo za poseben kredit za udeležbo pa so pri gospodarski banki zavrnili.

Za plantažni sadonosnik v Stari vasi so sredstva že odobrena, toda v dogovoru z Jugoslovansko kmetijsko banko bodo zaradi povišanja cen lahko uredili za 100 ha manj sadonosnika kot je bilo v načrtu. Cene storitev so se med tem povišale, za podražitev pa ne morejo dobiti dodatnih kreditov.

Prihodnje leto se ne obeta nič boljše stanje: AGROKOMBINATU bo manjkalo 36 milijonov din za udeležbo pri investicijskih posojilih: 29 milijonov din za plantažne sadonosnike, 7 milijonov din pa za vinograde na Sremiču.

Letošnja sadna letina ne bo izpolnila obetov. V AGROKOMBINATU so pričakovali v plantažnih nasadih pridelek 30 vagonov hrušk, zaradi slabega vremena, ki je drevje prizadelo v času plodenja, pa bodo pridelali kvečjemu 4 vagone hrušk. Dohodek se bo s tem zmanjšal za 30 milijonov, prizadevni kolektiv pa ne more prav nič pomagati. Poleg tega je spomladansko deževje z neurji močno opustošilo vinograde. Čeprav se je trtje obraslo, je vprašanje če bodo novi nastavki dozoreli. Ob velikem pomanjkanju sadja na našem tržišču se je ob takšnem stanju v sadjarstvu torej treba vprašati: mar si lahko privoščimo odlaganje obnove sadjarstva, ko vsako izgubljeno leto odmakne rodnost nastajajočih plantažnih nasadov, ki dosežejo polno rodnost šele štiri leta po zasaditvi.

Za praznik občine Krško

Na predvečer letošnjega občinskega praznika so bile v vseh večjih krajevnih središčih, kot so Brestanica, Kostanjevica in Senovo, svečane akademije ter žalne komemoracije z lepimi kulturnimi programi ob grobiščih in spomenikih padlim. Na Senovem so že dan prej v počastitev dneva rudarjev imeli svojo slavnost. Osrednjo proslavo občinskega praznika v Gor. Leskovcu je sicer pokvarilo slabo vreme, kljub temu pa se je zbralo precej občanov in okoliških prebivalcev. Odkrili so spominsko ploščo na šoli, razvili prapor in odprli razstavo izdelkov občinske organizacije ZROP tehničnega pouka. V kulturnem programu svečanosti so sodelovali učenci leskovške šole in godba na pihala sindikalne podružnice rudarjev s Senovega

Cesta Kočarija–Ržišče

Lani je občinska skupščina Krško namenila 800.000 din za gradnjo ceste Kočarija—Velike Vodenice—Ržišče. Cesto so do zdaj gradili prebivalci sami s prostovoljnim delom, zdaj pa jim je zmanjkalo moči in sredstev. Kraji so majhni in delovnih rok je zelo malo. Področna gozdna uprava je nekaj že pomagala. Ker od občinske skupščine sedaj ne morejo pričakovati večje pomoči, bi bilo prav, ko bi pobudo za nadaljnjo gradnjo ceste prevzela kar gozdna uprava. Cesto bi še naprej lahko gradili s sodelovanjem okoliških prebivalcev, ki si od nje veliko obetajo, saj zdaj ne morejo prodati sadja, ki ga obilo pridelajo. Ko bo cesta dograjena, bi jo lahko povezali z gozdno cesto na Veliki Ban pri Šentjerneju. Gozdna uprava naj bi zagotovila orodje, razstrelivo, strokovno vodstvo in nekaj delavcev, prebivalci pa bi še naprej pomagali s prostovoljnim delom in vožnjami.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

O SKRBEH KRAJEVNE SKUPNOSTI V KOSTANJEVICI:

Kaj pa vodovod in kanalizacija?

Oboje bo v Kostanjevici terjalo precej sredstev, pa tudi časa, toda turistični kraj brez obojega ne bo nikdar to, kar bi prebivalci želeli

V Kostanjevici se pripravljajo na sklic skupnega zbora volivcev, na katerem bodo izvolili svet krajevne skupnosti. V svetu bosta po dva predstavnika iz šestih krajevnih odborov kostanjeviškega območja (Prekopa, Kočarija — Vodenice, Orehovec, Oštrc, Černeča vas in Prušnja vas) in trije iz Kostanjevice. Na omenjenem zboru bodo občani sprejeli tudi novi statut, o katerem je tekla razprava že več mesecev. Novi svet krajevne skupnosti bo na prvi seji moral sprejeti program dela.

Kakšne posebne pomoči iz občinske skupščine se letos ne nadejajo, ker vedo, da proračun nima sredstev. Krajevna skupnost pa bo imela nalog na pretek.

Najbolj pereči sta dve zadevi: prva je kostanjeviški vodovod in druga kanalizacija. Predvsem vodovoda si v Kostanjevici močno želijo, saj se kraj razvija v turističnega in tujci ga v vedno večjem številu obiskujejo. Kostanjevičani kot sami pravijo, živijo na vodi, brez vode ... Razprave o tem, da bi podaljšali krški vodovod do Kostanjevice, teko že nekaj časa. V bližini namreč ni dovolj močnega izvira. Zajetje v Malem Mraševem — Kalcah predlagajo nekateri strokovnjaki kot drugo rešitev, toda obe bosta približno enako dragi.

Kanalizacija je problem zase, ker je Kostanjevica na poplavnem območju. Urbanistični načrt Kostanjevice je kot je slišati, v izdelavi, zato upajo, da bo tudi vprašanje kanalizacije v njem načeto.

Za blagovnost zasebnega kmetijstva

V naporih za utrditev gospodarstva bo moralo sodelovati tudi zasebno kmetijstvo – Zasebna kmetijska proizvodnja naj ob dobrem strokovnem vodstvu zadruge in z dolgoročnimi programi dopolnjuje družbeno, na trg pa naj daje vedno več presežkov

Novi gospodarski ukrepi bodo zahtevali tudi v zasebnem kmetijstvu donosnejšo proizvodnjo, tako ugotavlja poročilo, ki so ga poslušali odborniki občinske skupščine Trebnje na seji 2. julija.

V občini je še vedno 78. odstotkov zemljišč v zasebni lasti, zato bi bilo napak podcenjevati velik pomen zasebne kmetijske proizvodnje. Vsi dosedaj izdelani programi razvoja kmetijstva zasebno kmetijstvo sicer omenjajo kot pomemben činitelj, toda natančnih načrtov, ki bi mu odredili prostor in vlogo, do zdaj ni.

V naporih, da bi takšno stanje odpravili, bo treba vzeti v zakup več dejstev. Upoštevati bo treba, da se je zasebni kmet že začel zapirati vase in da največkrat od zadruge nabavlja le najpotrebnejši reprodukcijski material ter z njeno pomočjo proda nekaj svojih proizvodov, sicer pa kmetuje tako kot prej. Poleg tega ne gre prezreti tega, da so kmečka posestva razdrobljena, da zaradi velikega izseljevanja mladih ljudi v mesta, primanjkuje na kmetih delovne sile, da so gospodarski objekti na zasebnih kmetijah močno dotrajani in da povsod primanjkuje primernih strojev in orodja.

Ob vsem tem se blagovnost zasebne kmetijske proizvodnje po letu 1960 ni bistveno povečala. Leta 1961 je bilo v kooperaciji zajeto v občini Trebnje 105 ha zemljišč ali 9,5 odstotka vseh, pri tem pa vzrejenih 5500 prašičev in 350 goved. Lani je bilo v kooperaciji 1216 ha zemljišč ali 10 odst., vzrejenih pa je bilo 3200 prašičev in 639 goved. Proizvodnost se torej res ni bistveno povečala. 13100 ha kmetijskih površin je razdrobljenih na 4250 kmečkih gospodarstev, ki merijo povprečno po 3,3 ha zemlje. Lastniki zasebnih kmetij so starejši ljudje, v največ primerih stari od 50 do 65 let. Le dve tretjini lastnikov so pravi kmetje, drugi so delavci, na tretjem mestu pa so upokojenci. 36 odst. družin nima več kot dva člana, le 17 odst. pa je takšnih, ki imajo po štiri člane. Od skupno 11,300 kmečkih prebivalcev jih je za delo sposobnih le 5000.

V zasebnem kmetijstvu je 10.000 glav goveje živine, od tega je 4200 krav, 1260 volov in 4540 glav ostalih goved. Zaradi zelo ugodnih pogojev za pitanje goved, prihaja v zasebnih kmetijah za trg vedno več kvalitetne pitane živine, toda hkrati s tem se je poslabšala kakovost plemenske živine. Vzrok za to je v slabi spodbudi za vzrejo plemenskih goved in za proizvodnjo mleka. Letos se je z novimi predpisi to izboljšalo. Brez dvoma je bila v trebanjskem kmetijstvu storjena največja napaka z mišljenjem, da bo usmeritev v živinorejsko proizvodnjo sama od sebe spodbujala k intenzivnejšemu poljedeljstvu. Res je sicer, da je bilo za minulo jesensko in spomladansko setev porabljenih za 20 odst. več umetnih gnojil kot za prejšnjo, toda kljub temu ima kmetijska zadruga še velike rezerve pri razvijanju pogodbene proizvodnje. Tudi precej razvito predelavo semenskega in tržnega krompirja bo mogoče povečati s specializacijo in rajonizacijo. Dosedanje težave bo treba prebroditi z boljšo organizacijo dela, z večjo aktivnostjo in večjo strokovnostjo ljudi, ki so pri zadrugi zadolženi za zasebno kmetijstvo.

TREBANJSKE NOVICE

Približajmo se turistu!

Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so govorili predvsem o turizmu in gostinstvu v tej občini, o sedanjem sistemu bančništva in o kooperacijah.

Odborniki so dali precej koristnih napotkov, kako izboljšati turizem in vskladiti njegove usluge z željami turistov. V prihodnje bodo gostinci morali posvečati vet pozornosti domačim specialitetam, dobro pa bi bilo, če bi se ogreli za piknike. S primerno reklamo bi prav gotovo tudi finančno uspeli. Odborniki so tudi menili, da bi moralo turistično društvo bolj poskrbeti za obveščanje o gostinskih uslugah v dolenjski turistični mreži: če je na primer v novomeških hotelih vse zasedeno, bi te goste lahko pridobilo Trebnje, namesto da bi šli naprej v Zagreb. Menili so tudi, da bodo trgovine morale prilagoditi delovni čas in svoje zaloge željam turistov in domačih potrošnikov.

Odbornike so seznanili o sedanjem sistemu bančnega poslovanja. Nič pa niso govorili, v katero komunalno banko se bo vključila občina in gospodarske organizacije. V ta namen bodo organizirali poseben posvet.

Na koncu so spregovorili še o kooperaciji. Pred kooperacijsko službo so postavili odgovorno nalogo: kako urediti in povečati proizvodnjo na zasebnih zemljiščih? V organizirani proizvodnji bodo morali sklepati trdne kooperacijske pogodbe, kolikor je le mogoče s utrjenimi cenami. Podrobljanje zemljišč pa bo moralo iti v korak z zmogljivostjo kmetijske organizacije.

20 zlatih krvodajalskih značk

Na proslavi v počastitev dneva krvodajalcev so 27. junija v Trebnjem podelili 20 zlatih značk tistim krvodajalcem, ki so že desetkrat dali kri; 17 pa je bilo takih, ki so dali kri po petkrat; ti so dobili srebrne značke. Cicibani so se toplo zahvalili vsem krvodajalcem, nato pa so imeli krvodajalci zakusko v Grmadi.

Odbor Rdečega križa namerava skupaj z Delavsko univerzo organizirati predavanja o krvodajalstvu, o prvi pomoči in o higieni. Zanimanje za krvodajalstvo in ostale humane akcije te organizacije je v Trebnjem in po vsej občini veliko. saj so v krvodajalsko akcijo bili vključeni tudi na kazenskem zavodu na Dobu.

Rdeči križ pa ne organizira le predavanj in krvodajalskih akcij, ampak predvsem pomaga ljudem v nesreči. V elementarnih nesrečah je tudi v tej občini vedno priskočil na pomoč tistim, ki jim je zgorela hiša nad glavo ali so bili kako drugače prizadeti. Precej pa je v občini — predvsem po vaseh — starih in onemoglih ljudi: Rdeči križ seveda pomaga tudi njim.

Letos bo šlo okrog 30 otrok iz občine na Debeli rtič in v Gozd Martuljk.

OBISK PRI OBČINSKEM KOMITEJU ZMS

Nedelavnost mladine v Trebnjem

Zanimanje za nove gospodarske ukrepe. Lokalne akcije: da ali ne? Od 2800 mladincev v občini — 800 v organizaciji mladine! Kje so programi dela posameznih aktivov?

Tudi mladina v trebanjski občini se zanima za nove gospodarske ukrepe. Na zadnji seji sekretariata in predsednikov mladinskih aktivov v občini, ki je bil pred dnevi, so razen temu vprašanju posvetili več časa še kadrovskim problemom v organizaciji, govorili pa so tudi o delu občinskega mladinskega komiteja. Žal velja takoj na začetku poudariti, da niso sprejeli nobenega konkretega sklepa. Eden od vzrokov je bila tudi slaba udeležba.

Sicer pa je precej neljuba ugotovitev, da madinska rganizacija v občini letos ni naredila dosti. Programi dela posameznih aktivov še niso izdelani, čeprav smo že v drugi polovici leta. Tako namreč sklepa občinski komite, saj ni dobil v roke skoraj nobenega programa. Opazno je, da so aktivi vse manj aktivni, bolj ko so oddaljeni od središča občine!

Letos je komite v Trebnjem predlagal dve lokalni delovni akciji mladine. Lahko bi nadaljevali z gradnjo ceste Trebnje — Mirna, ali pa dokončali lansko akcijo in zgradili vodovod v Mokronogu. Po sedanji situaciji sodeč, je za obe akciji že prepozno, saj bi morali določiti, ali bodo delali in kaj bodo delali že med šolskim letom. Le kje bodo zdaj lovili mladino?

In za konec, še tole: v občini je okrog 2800 mladincev in mladink, v mladinsko organizacijo pa jih je včlanjenih le 800! Res je, da so težave s tistimi, ki hodijo v šolo v Novo mesto, ali ki so zaposleni izven trebanjske občine. Toda stanje je kljub temu izredno slabo. Prav koristno bi bilo, če bi občinski komite pametno poiskal najboljšo rešitev in stopil v akcijo za dvig mladine, včlanjene v zvezo. Sedanja številka je namreč močno, močno nizka!

25. julija: spomenik na Rojah

Letos bodo dolgoletni načrti o postavitvi dostojnega spomenika na grobišču na Rojah pri Mirni uresničeni. V skupnem grobu počiva 106 padlih borcev z Mirne in širše okolice. Odbor devetih članov, ki je bil izvoljen na letni konferenci ZB, je že začel z delom. Akademski slikar Janez Lenasi iz Portoroža je izdelal osnutek in načrt spomenika, delovni kolektivi DANE, Tovarne šivalnih strojev, raznih ustanov in družbenopolitičnih organizacij ter občinski odbor ZB Trebnje so prispevali 5,200.000 din, člani Zveze borcev iz Slovenije pa 800.000 din za gradnjo. Spomenik bo gradilo Splošno gradbeno podjetje iz Grosuplja. Zgrajen bo iz treh trikotnih stebrov, visokih 10,5 m. Svečano odkritje spomenika bo 25. julija letos ob 14.30, odkril pa ga bo republiški sekretar za notranje zadeve Riko Kolenc, ki je bil eden izmed prvih aktivistov OF na Mirni.

LUDVIK GOLOB

Osnovna šola MIRNA

razpisuje delovno mesto

SNAŽILKE

Nastop službe 1. oktobra 1965. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov šole. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

OBISK V NOVOMEŠKI POSLOVALNICI KURIVA

»Prednaročil ne sprejemamo več!«

V zimskih mesecih je bila telefonska številka 21-518 neprestano zasedena. Ljudje so si podajali kljuko v Bršlinu št. 2. Uganete? Da, poslovalnica Kuriva v Novem mestu. Kakšno je povpraševanje po premogu, gradbenem materialu, kako gredo v promet drva? To so bila vprašanja, ki smo jih zastavili Alojzu Seničarju, pomočniku poslovodje.

— Letos smo že dobavili okrog 5000 ton premoga. 1000 ton ga bomo razvozili zdaj, ker je že plačan. Največ povpraševanja po premogu iz Velenja. Do zdaj smo »črno zlato« dobivali precej redno; kot vse kaže, bomo lahko zadostili vsem zahtevam — teh je po naših predvidevanjih še za okrog 6000 ton. Za gospodinjstva velja tona premoga od 4436 din (velenjski) do 7734 (premog iz Senovega). Predplačila zdaj ne sprejemamo. Naročil je kljub temu dovolj, še posebej, ker je od 1. aprila pa do 31. julija 30-odstotni popust. Ne vemo pa, kakšne bodo cene za tiste, ki so premog dražji. Zanimanje premog dražji. Zanimanje za premog je kljub vročini veliko!

Tudi drv imamo dovolj. Ker so cenejša kot na trgu (od 4160 do 5580 din), jih kar precej razvozimo. Kot vsako leto imamo tudi letos na zalogi dovolj gradbenega materiala, le cementa in strešne opeke nam primanjkuje.

Poslovalnica Kuriva v Novem mestu je torej dobro založena z gradbenim materialom, premogom in drvmi. Kljub poletni vročini telefon velikokrat zvoni, pa tudi na kljuko naletijo v pisarno kar naprej pritiskajo.

Gasilni dom naj bo strokovni center

V nedeljo, 11. julija, je bilo v Metliki medobčinsko posvetovanje gasilskih zvez iz Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega. V razpravi so poudarili potrebo po medsebojnem sodelovanju z drugimi organizacijami občine. Želijo si boljšega sodelovanja tudi pri strokovni vzgoji. Tu bi lahko odigral pomembno vlogo gasilski center v Novem mestu, ki razpolaga z filmi, maketami, opremo in drugimi strokovnimi pripomočki.

ŽTP upokojencem

Konec junija je podjetje ŽTP Novo mesto — sekcija za vleko povabilo vse upokojene kurilniške uslužbence na tovariško snidenje v Karlovcih pri Trški gori, kjer imajo železničarji svoj dom. Upokojence sta pozdravila šef kurilnice Alojz Legiša in direktor podjetja Anton Rolih, nato pa so ob skromni zakuski in v veselem razpoloženju preživeli nekaj popoldanskih ur.

Ukopojence ŽTP je pozornost podjetja, lep sprejem in prijetno vzdušje tako navdušilo, da ne najdejo besed, s katerimi bi se lahko dovolj lepo zahvalili.

V nedeljo v Podturnu

PGD v Podturnu pri Dol. Toplicah je preteklo nedeljo priredilo vrtno veselico. Te veselice so že kar tradicionalne. Vas Podturn je znana partizanska vas, saj je velika večina vaščanov bila v partizanih. Med vojno so jim okupatorji uničili gasilski dom, ki so ga po vojni obnovili.

D. G.

V nedeljo na Kum!

Novomeško planinsko društvo prireja v nedeljo 18 julija izlet na Kum. Odhod 18. julija ob 3.15 zjutraj z vlakom z novomeške železniške postaje, povratek istega dne zvečer. Udeleženci naj se prijavijo najpozneje do 17. julija ob 12. uri pri tov. Helgi Krošelj na novomeškem sodišču.

Novi kinoaparaturi v kinu Krka

Velika pridobitev za kino v Novem mestu. Stara projektorja v Stražo in Šentjernej. Za dobro delovanje aparatur: kvalitetna napetost!

9. julija sta začela delati v kinu Krka dva nova polavtomatizirana kinoprojektorja, ki sta z dodatno montažo Xenon luči velika pridobitev za novomeški kino.

Za boljše predvajanje bo predvsem treba izpopolniti platno, ki je zdaj zaradi preozke odprtine odra premajhno. Prav tako bo potrebna stalna in kvalitetna električna napetost, ki lahko veliko vpliva na redno in kvalitetno delovanje aparatur, saj je potrebna stalna napetost 220 voltov.

Zahvala za novi aparaturi velja ObS Novo mesto, Skladu za pospeševanje in predvajanje filmov v SRS v Ljubljani, precej sredstev pa je prispeval tudi sam zavod za kulturno dejavnost.

Aparaturi, ki sta bili do zdaj v kinu Krka, bodo po generalnem popravilu montirali v Straži in Šentjerneju.

Elan pred razsulom?

Po uspehu v prvenstvu, ko so se nogometaši Elana uvrstili v prvi razred ljubljanske podzveze, od koder gre zmagovalec v drugo slovensko ligo, je udarilo kakor strela iz jasnega: Elan je pred razsulom! Komisija za nogomet pri občinski zvezi za telesno kulturo je odstopila. Brez vodstva pa nogometaši sami ne bodo zmogli vseh težav, ki jih postavlja tako naporno in odgovorno tekmovanje.

Problemov je več. Prvi: kje dobiti dovolj prizadevnih amaterskih nogometnih delavcev, ki bi žrtvovali svoj prosti čas za nogomet v Novem mestu. Drugič: kje dobiti dovolj denarja. Do zdaj so porabili 300.000 din. Enako vsoto imajo še na razpolago. Nekje bo treba dobiti še tretjih 300 tisočakov. To tekmovanje zahteva namreč precej več izdatkov, ker v njem sodeluje 12 moštev in je tudi gostovanj več. Razen tega bodo morali opremiti še mladinsko moštvo. Tretjič: tretji problem bo hitro rešen, če bosta uspešno prebrodena prva dva. Mladine, ki bi rada igrala nogomet, je v Novem mestu dovolj. Ker bodo v prvem moštvu igrali večinoma mladinci, bodo mladinsko moštvo zastopali pionirji. To pa se da hitro urediti, saj je treba le navezati stike z novomeško osnovno šolo. Četrtič: vse probleme je treba reševati res hitro, ker je tekmovanje pravzaprav že pred vratmi.

Ob koncu velja poudariti še to, da je ObZTK prepustila proste roke komisiji za nogomet, ki pa sama seveda ni mogla storiti vsega. Prav zato tudi njen odstop in bojazen, da bo nogomet, ki je končno, kot je kazalo, le priletel na zeleno vejo, spet zdrknil nazaj, od koder si gotovo ne bo kmalu opomogel. Zavedati se moramo, da bo moštvo skoraj gotovo razpadlo, če ne bo moglo tekmovati. Zato hitro ukrepajmo!

Novomeška kronika

■ KOSAKOVA GOSTILNA bo na veselje mnogih Novomeščanov spet začela obratovati 19. julija. Kot prej bodo gostje lahko tudi zdaj dobili domača vina ter topla in hladna jedila.

■ NOVOMEŠKI UPOKOJENCI bodo tudi letos šli na tradicionalni izlet. Tokrat se bodo — 20. julija — odpravili v Bohinj.

■ NOVI, SODOBEN LOKALNI AVTOBUS je vedno poln. V petnajstih vožnjah od 5. ure zjutraj pa do 7. ure zvečer obrede vse okoliške vasi: Prečno, Stopiče, Gotno vas in druge. Da je bil res prepotreben, kaže naval, saj ni nikoli prazen.

■ ŠPORTNA IGRIŠČA NA LOKI so brškone namenjena športnikom ne pa kokoším, ki se navdušeno pasejo po njih. Malo reda prav gotovo ne bi škodilo. Če jih lastnik ne more zadržati, bodo pač potrebni ukrepi Partizana!

■ KIOSK NA CESTI KOMANDANTA STANETA, ki je bil pred kratkim odprt in ki je bil namenjen vplačilom športne napovedi, lota in loterije, je zdaj zaprt. Na papirju, ki je prilepljen na okno pa nič, da iščejo upokojenca ali upokojenko, ki bi bil pripravljen sprejemati vplačila. Do takrat bodo vsa vplačila ljudje lahko oddajali v poslovalnici Ljubljanskega dnevnika. Vse po starem torej! Če bi kdo prej pomislil na te stvari, kiosk zdaj ne bi bil zaprt . . .

■ ZANIMANJE ZA TENIS JE ZDAJ v Novem mestu vedno večje. Kljub temu pa je tretje igrišče krepko prerasla trava. Nekdo bi igrišča moral oskrbovati: ali oskrbnik ali igralci. Tako, kot je zdaj, ni v čast ne novomeškim športnikom in ne Novemu mestu.

■ NA ŽIVILSKEM TRGU je bilo v ponedeljek največ zanimanja za hruške in paradižnike s Primorskega, od koder so jih pripeljali na prodaj po 300 din kg. Jajca so veljala 50 din, karfiola 250 din kg, kumare 300 din kg, koleraba 30 din glavica, zelje 100 din, krompir 150 dinarjev kg, mleko 90 din liter, borovnice 200 din liter itd.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Anica Resnik s Prisojne poti 1 — Mitja, Marija Pavlenč iz Koštialove 34 — Bernardko, Anica Jakobčič z Glavnega trga — Ljubico, Ivanka Cajnar iz Partizanske 25 — Evgena, Marjeta Morovič z Nad mlini 7 — Natašo, Marija Marinič iz Šmihelske ceste — deklico, Anica Ban iz Gubčeve ulice — Srečka, Ivanka Zupančič iz Muzejske 1 — Roberta, Metka Gričar iz Kastelčeve 4 — Engelberta.

Spet tabor Sutjeska v Šmihelu

Pred desetimi dnevi so slovesno odprli jugoslovanski pionirski tabor Sutjeska v dijaškem domu v Šmihelu pri Novem mestu in slavje združili s proslavo dneva borca. Udeležence letošnjega tabora, na katerem so pionirji iz Kopra, Paračina, Sanskega mosta, Boke Kotorske, Štipa in iz Slavonije, je pozdravil predsednik Zveze prijateljev mladine Stane Repar, pionirji pa so gostom pripravili kulturni spored.

Do 24. julija bodo mladi gostje iz vseh naših republik obiskali znamenite kraje na Dolenjskem, Kumrovec, Ljubljano in posebej še Rog, kjer bodo tudi en dan taborili.

Lepa slavnost v Žužemberku

V nedeljo 11. julija so v Žužemberku slavili krajevni praznik. Pred več sto prebivalci, ki so se zbrali na trgu pred žužemberškim gradom, je potekal spored, v katerem je najprej govoril domačin inž. Jože Legan, nato pa so se zvrstili pevci, recitatorji ter šolarji s telovadnimi točkami. Prireditelji so na lepi slavnosti pogrešali predstavnike ObS in družbenih organizacij iz Novega mesta (prisoten je bil tov. Zvone Perc kot predstavnik ObO SZDL), pa tudi Združenje šoferjev in avtomehanikov bi bilo lahko svoje praznovanje združilo z žužemberškim. Isto velja za AMD, ki je včasih za to priložnost prirejalo skupinsko vožnjo osebnih avtomobilov.

Žužemberški gasilci so pokazali svojo spretnost

Priznanja šoferjem

Združenje šoferjev in avtomehanikov Novo mesto je imelo 11. julija v počastitev dneva šoferjev v sejni sobi občinske skupščine slavnostno sejo s podelitvijo odlikovanj.

Zlate značke je prejelo 23 članov, srebrne 10, eden pa je dobil posebno priznanje. Komisija za varnost prometa pri občinski skupščini Novo mesto je ob tej priložnosti podelila 20 šoferjem plakete vzornega voznika.

Popoldne istega dne je bilo za člane ZSAM in njihove družine prijetno šofersko srečanje pri Puglju pod Trško goro.

Pod trtjem Trdinovega hrama

Verjetno ni Novomeščana, ki bi ne poznal Vrhovnikove Greti in njenega gostišča Trdinov hram. Ta lokal predstavlja v Novem mestu posebno zanimivost, saj je edini v zasebni lasti, ki premore prostor za strežbo na prostem. Nima vrta, pač pa precej veliko teraso, deloma pokrito, deloma obraslo s trtjem. Razen tega ima Trdinov hram še dvostezno kegljišče.

— Golaž, jetrca, vampe, kuhane klobase, suhe klobase, domačo salamo, pečenko . . .

Ni bilo mogoče slediti naglemu naštevanju gostilničarke Greti, ko je gostom v dopoldanskih urah odgovarjala na običajno vprašanje: »Kaj bi se takoj dobilo za pod zob«.

– Menda je vaše gostišče edino, v katerem se redno vsak večer zbira isti krog gostov; zakaj ravno pri vas?

— Omizje »starih Slovanov«, kakor se sami imenujejo moji redni gostje, prihaja zavoljo cvička. Vedno ga imam na zalogi.

— Imate stalne dobavitelje vina in kje?

— Že več let kupujem največ vina v Vidošičih in v Sv. Križu pri Kostanjevici, včasih pa tudi drugje. Prizadevam si nabaviti vedno res pristno domačo kapljico, brez katere nobena gostilna ne uspeva.

— Ali strežete tudi s posebnostmi, kar zadeva jedačo?

— Posebnost moje kuhinje je domača hrana. Spomladi, v sezoni žab, imam tudi te na zalogi.

— Se pri vas kdaj zgodi, da bi zmanjkalo črne kave, mesa ali česa drugega, kar gostje zahtevajo?

— Doslej se še ni zgodilo, da bi gosta ne mogli postreči z vsem, kar je pač naprodaj.

— Ali vas bo poletje zvabilo na oddih kam daleč od napornega dela?

— Če mislite na dopust — tega ne poznam. Lani sem bila bolna in sem morala na oddih, zato pa je bila gostilna 14 dni zaprta. Letos ne grem nikamor.

— Kolikor vem, ste šoferka še iz predvojnih časov. Tudi fička imate — vam morda kratkotrajni izleti nadomeščajo strnjen oddih?

— Niti ne. Avto imam za potrebo, ne za zabavo. Malokdaj se z njim odpeljem po zasebnih opravkih.

— Od kdaj pravzaprav šofirate?

— Ne vem natančno od kdaj že, spominjam se le to, da je bilo takrat, v letih

pred zadnjo vojno, ko sem že jaz sedela za volanom, v Novem mestu le toliko avtomobilov, da bi jih skoro na prste ene roke preštel.

— Pa srečno vožnjo in mnogo gostov tudi vnaprej!

Vlomilcu Jeraju je všeč v zaporu

6 let strogega zapora za 6 velikih vlomnih tatvin — »Nič hudega«, pravi obtoženec, »v zaporu imam vsaj urejeno življenje . . .«

Kazimir Jeraj, 29-letni delavec brez zaposlitve, bivajoč v Stični, je letos februarja in marca zagrešil spet šest velikih vlomnih tatvin.

V noči od 10. na 11. februar je v Straži vlomil v trgovino Mercator, kjer je vzel 4000 dinarjev, več jestvin, pijač in drugih stvari, vrednih okoli 38 tisoč dinarjev.

Dober teden dni zatem mu je zadišala blagajna Mizarskega podjetja v Stični, iz katere je odnesel 44 tisoč dinarjev. Naslednji vlom je storil med 3. in 4. marcem v Dolenjskih Toplicah, ko je ponoči prišel v gostišče Lovec. Ker denarja tam ni našel, je vzel za približno 10.000 dinarjev hrane in cigaret.

Iz Dolenjskih Toplic ga je pot vodila na Mirno. V blagajni pošte je našel 148.051 dinarjev, od tam pa je šel na Pristavico pri Velikem Gabru, kjer je iz Mercatorjeve trgovine odnesel za okoli 17.000 dinarjev blaga in denarja.

Tu je vlomil zadnjikrat, ker so ga nedolgo zatem miličniki prijeli v Žužemberku, ko je plačeval zapitek s pettisočdinarskim bankovcem.

Na razpravi pred novomeškim okrožnim sodiščem je obtoženi Jeraj vse tatvine odkritosrčno priznal ter tudi natanko opisal, kako je vlamljal. Iz zaporov je prišel letos januarja in je bil 14 dni doma, nakar se je spet lotil nečednih poslov.

— Čemu se niste lotili dela? je vprašal sodnik obtoženca.

— Kaj takega mi še ni prišlo na misel, se je glasil odgovor obtoženega Jeraja.

Povedal je še: — Računal sem, da me bodo spet dobili. Dokler bo šlo, bo šlo, sem si mislil.

— Ali vam ni hudo, da boste morali spet v zapor?

— Prav ničl Tam me čaka vsaj urejeno življenje!

Pri odmeri kazni vlomilcu Jeraju je sodišče upoštevalo, da je bil zaradi podobnih kaznivih dejanj že večkrat zaprt in da ga kazni niso nič spametovale, po drugi strani pa kot olajševalno okoliščino dejstvo, da je Kazimir Jeraj rasel v družini z več otroki, kjer je bila vzgoja pomanjkljiva. Verjetno zaradi tega ni zrasel v izobličkovano in pošteno osebnost. Senat okrožnega sodišča mu je prisodil 6 let strogega zapora, povrniti pa bo moral tudi storjeno škodo.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Edi Lesjak, član kolektiva Mesarija Novo mesto; Viktorija Košir, gospodinja iz Dolnje Straže; Jožefa Kumer, Rafko Lindič, Fani Doblehar, člani kolektiva Industrije obutve Novo mesto; Vlasta Gregorčič, Anica Zupančič, Marija Kline, Jožica Plavec, članice kolektiva Krojač Novo mesto; Janez Kopina iz Keramike Novo mesto; Franc Avsec, Ivan Bajer, člana kolektiva Skupščina občine Novo mesto; Anton Lešnjak, član kolektiva Kremen Novo mesto; Alojz Lindič, Tugo Lebič, člana kolektiva Pionir Novo mesto; Alojz Bavdaš, član kolektiva Železnina Novo mesto; Zvone Bečaj, Viktor Antončič, člana kolektiva PLM Novo mesto; Alojz Kump, Karel Barbič, Ivan Rolbi, Anton Podkrižnik, Andrej Primc, Martin Mohar, Milan Zakrajšek, Martin Bartolj, Valentin Murgelj, Martin Grahek, Jože Bizjak, Niko Padevski, člani kolektiva Industrija motornih vozil Novo mesto; Franc Bašelj, član kolektiva Krka Novo mesto.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 16. julija — **Dan tankistov**
Sobota, 17. julija — **Aleš**
Nedelja, 18. julija — **Miroslav**
Ponedeljek, 19. julija — **Vincenc**
Torek, 20. julija — **Marjeta**
Sreda, 21. julija — **Zorka**
Četrtek — 22. julija — **Dan vstaje**

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami **Ani Potočar** iz Gor. Stare vasi pri Šentjerneju čestitajo za 75-letnico in praznik **sin Jože in hčerka Marija z družinama.**

☆

Ljubemu in skrbnemu možu **Mirkotu Zupančiču** iz Sevnega želi za njegov praznik vse najlepše **žena Cvetka s hčerkama Aljano in Bernardko.**

☆

Sestrama dvojčicama **Zinki Not** in **Anki Kalan** iz Novega mesta prisrčno čestitajo za 70. rojstni dan **prijateljice iz Metlike.**

☆

Lojzetu Gazvodi iskreno čestitajo za uspešno opravljeno diplomo in mu žele veliko uspeha v nadaljnjem poklicu **vsi Gazvodovi** iz Birčne vasi.

☆

Vladimirju Vončini iz Irče vasi 16 in **Olgi Zrnec** iz Skalickijeve želi za njun 60. rojstni dan mnogo sreče, **predvsem pa zdravja žena** ozroma **svakinja Marija.**

☆

Anici Turk, ki živi v Kanadi — Hamilton, **želita za njen praznik** mnogo lepega in veselega v življenju, **ostalim pa pošiljata lep po** zdrav **ata in mama** iz Stopič.

PREKLIC

Jožefa Gole iz Grma 2 pri Trebnjem preklicujem in obžalujem vse kar sem govorila žaljivega o Marici Vrščaj iz Gor. Ponikev.

ZAHVALE

Ob tragični smrti ljubljenega moža in očeta

JOŽETA GLAVIČA

iz Gornje vasi pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ob nesreči sočustvovali z nami, darovalcem vencev, še posebej pa kolektivu Cestnega podjetja Kočevje in vsem znancem in prijateljem, ki so ga v tolikšnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena Marija in otroka Jože in Marija.

—o—

Toplo se zahvaljujem vsem, ki so spremili na zadnji poti mojega dragega moža

SLAVKA STRAJNARJA

iz Novega mesta.

Posebno se zahvaljujem dobrim sosedom, KUD Dušan Jereb, svetu za prosveto, glasbeni šoli, muzeju in študijski knjižnici, Dragu Šprocu za podarjene vence, pevcem in godbi. Se posebna zahvala govornikoma za poslovilne besede pri odprtem grobu, kakor tudi vsem, ki so mi izrekli pismeno ali ustmeno sožalje.

Žalujoča žena Karmen.

MALI OGLASI

PRODAM KOZOLEC dvojnik, zgrajen po vojni. Naslov v upravi lista (636/65).

PRODAM MOTOR znamke NSU Maks 250 ccm, v dobrem stanju. Irča vas 46, Novo mesto.

PRODAM nov gumi voz, 16 col. Ivan Globevnik, Škocjan 2.

ZARADI SELITVE ugodno prodam dobro ohranjeno kuhinjsko opremo. Potočar, Trdinova 43, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno kubinjsko kredenco. Jože Brajer, Novo mesto, Kidričev trg 2.

UGODNO PRODAM novo harmoniko »Serenado« na 2 registra, nov pralni stroj, češki s centrifugo in moped v dobrem stanju. Kolenc, Majde Šilc 12, Novo mesto.

KUPIM OBROČ, 1,60 x 16 za motorno kolo »Jawa«. Raljan, NOVOTEKS, trgovina, Novo mesto.

ISČEM opremljeno ali prazno sobo v Novem mestu. Plačam 8.000 dinarjev. Naslov v upravi lista (637/65).

GOSPODINJSKO pomočnico, pošteno in vestno sprejmem takoj k družini z dvema otrokoma. Najboljši pogoji. Ponudbe do 25. julija na naslov inž. D. Goriup, Ljubljana, Jadranska 2.

GOSPODINJSKO pomočnico vajeno kmečkih del, sprejmem v stalno zaposlitev. Plača po dogovoru. Jože Skodlar, Podbrežje 25, Duplje na Gorenjem.

NUJNO SPREJMEM pleskarskega pomočnika. Samsko stanovanje preskrbljeno. Franc Petan, Brežice.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite bolezni jeter, žolča in črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškim »Donat« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »HMELJNIK« — telefon 21-129 in »STANDARD« — telefon 21-158.

UPOKOJENKI, ki bi vodila gospodinjstvo za tri osebe, dam hrano, stanovanje in plačam po dogovoru. Slavka Južnič. Irča vas, n. h., Novo mesto.

PRODAM klubsko mizico in tri polfotelje. Novak, Kettejev drevored 12, Novo mesto.

KINO

Brežice: 16. in 17. julija francoski film »Melodije v podpritličju«. 18. in 19. julija francosko-italijanski barvni film »Bokačo 70«. 20. in 21. julija jugoslovanski film »Prometej z otoka Viševice«.

Črnomelj: 16. in 18. julija ameriški film »Privajanje na zakonsko življenje«. 20. in 21. julija francoski film »Plamen na jugu«.

Dol. Toplice: 17. in 18. julija francoski film »Ne pokupuje se ob nedeljah«. 21. julija sovjetski film »Poema o morju«.

Kočevje — »Jadran«: 16. in 18. julija španski barvni film »Lepa Lola«. 19. in 20. julija ameriški film »Kaj se je dogodilo Baby Jane. 21. in 22. julija jugoslovanski film »Solunski atentatorji«.

Kostanjevica: 18. julija italijanski film »Maščevalec Vikingov«. 21 julija jugoslovanski film »Nevarna pot«.

Metlika: 17. in 18. julija ameriški film »Konjeniki«. 19. julija ameriški film »Zaklad Sierra Madre«. 21. julija japonski film »Luka zadovoljstva«.

Mokronog: 17. in 18. julija ameriški barvni film »Traper Kelly«.

Novo mesto — »Krka«: 16. do 19. julija ameriški barvni film »Garsonjera za štiri«. 20. in 21. julija jugoslovanski film »Narodni poslanec«.

Predgrad: 17. in 18. julija jugoslovanski film »Pes v dežju«.

Ribnica na Dol.: 17. in 18. julija jugoslovansko-italijanski film »Kapo«.

Sevnica: 17. in 18. julija ameriški film »Baterflid 8«.

Sodražica: 17. in 18. julija francoski film »Dvojni obrat«.

Stara cerkev: 17. in 18. julija japonski film »Smrt na Pacifiku«. 21. in 22. julija jugoslovanski film »Signal nad mestom«.

Straža: 17. in 18. julija zahodnonemški film »Pri črnem konjičku«.

Trebnje: 17. in 18. julija angleški barvni film »Zaliv tihotapcev«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Matični urad Podbočje

Junija sta bila doma rojeni 2 deklici in 2 dečka. — Poročili so se: Anton Dolmovič, šofer, in Marija Kelvišar, gospodinja, oba s Pristave; Henrik Tomše, kmet iz Globočic, in Frančiška Hribar, kmetovalka iz Hrastka. — **Umrli so:** Franc Milar, kmet iz Dola, 60 let; Janez Kuhar, kmet iz Sutne, 42 let, in Rozalija Kosole z Vrha pri Raki, 35 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Slavka Kralj iz Rosalnic — Marjana, Pavla Fabjan iz Velikega Riglja — Mihaela, Marija Grčar iz Kamnja — Marijo, Marija Brajer iz Jelševca — Božidarja, Stanislava Udovč z Vrha — Aleksandra, Tončka Penca iz Dobravice — Igorja, Zvonka Flajnik iz Črnomlja — Tatjano, Ivanka Svajger iz Črnomlja — Darko, Jožefa Rajer iz Metlike — Florjano, Marija Knez iz Jelovca — Zdenko, Anica Kralj iz Dobruške vasi — Marjana, Elizabeta Tolar iz Gornjih Sušic — Zdenko, Vera Božič iz Gabrja — Greto, Marija Papež s Suhorja — Ivana, Marija Debevc iz Klenovnika — Olgo, Jožefa Frankovič iz Kostanjevice — Milena, Jožefa Nemanič iz Križevske vasi — Albino, Štefka Gril iz Ljubljane — dečka, Marija Aksentijevič iz Zaloga — deklico, Marija Semrov z Mirne — dečka, Anica Saje z Otočca — deklico, Marija Golobič z Dolža — dečka, Karolina Šušteršič s Senovega — deklico, Štefka Kranjčič iz Žabje vasi — deklico, Marija Medic iz Dolnjih Lakovnic — dečka, Magdalena Čadonič iz Žilj — dečka, Malči Pust iz Dolnjih Kamenc — dečka, Marija Stopar iz Velikega Bana — Vinka.

Matični urad Kapele

Junija ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Umrla sta: Marija Krošelj, užitkarica iz Slogonskega, 82 let, in Franc Radanovič, užitkar iz Jereslavca, 74 let.

OBVESTILA

Razpis delovnega mesta

Osnovna šola Velika Dolina razpisuje prosto delovno mesto hišnika in kurjača v novi šoli. Pogoj je kvalificiran ali priučen kurjač. Prijave sprejema ravnateljstvo šole do 15. avgusta 1965.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: Bele deteljice (270), rdeče deteljice (270), lipe (360),

Listje: jeternika (300), ozkolistnega trpotca (130), širokolistnega trpotca (100), šmarnice (400), beladone (500), grenke deteljice (400), robide (65), maline (70), leske (40), pljučnika (130), melise (350), lapuha (90).

Rastline: tavžentrože (120), vodne kreše (180), melise (140), grenke ramšele (1100), njivske mačehe (140), rumene lakote (100), smolnice (70), gladišnika (90), betonike (90), lisičjega repa (80), materne dušice (40).

Lubje: krhlike (180), češmina (palice in korenine), breze (mlado lubje).

Korenine: gozdnega korena (400), bodeče neže (300), regrata (200), cikorije (100), medvedovih tac (280), pastinake (220), malega janeža (800), srčne moči (500), baldrijana (400).

Vršičke: brinja (50).

Seme: jesenskega podleska, kumine-kimla (500).

Razno: lisičjakov prah (1300), zelene orehove luščine (80).

Ponovno smo zvišali odkupne cene: cvetu arnike, lubju breze, listju beladone. Pohitite z nabiranjem!

Odkupujemo tudi suhe jurčke in suhe lisičke po najvišjih dnevnih cenah!

Vsa pojasnila o nabiranju in tudi vse cene dobite v skladišču odkupne postaje »DROGA« Novo mesto, Slakova ul. št. 8.

NESREČE

Vozil je Vidmar

6. julija smo poročali o nesreči, ki se je pripetila blizu gostilne Berus v Ločni pri Novem mestu. Po naknadnem zaslišanju Franca Bartolja, ki je prvi dan ležal nezavesten v novomeški bolnišnici, so prometni organi ugotovili, da motorja ni vozil Bartolj, kot so najprej sklepali, ampak Jože Vidmar, ki ni imel vozniškega dovoljenja. Vidmar je pri nesreči izgubil življenje.

VW v kamion

7. julija ob 13.30 je voznik Kemper Freichen na avto cesti pri Beli cerkvi prehiteval kamion neznane registracije. Nasproti mu je pripeljal TAM 4500, ki ga je vozil Jože Božič iz Brestanice. Kemper ni mogel več ustaviti, niti zvoziti mimo in se je zaletel v kamion. Voznik je dobil težje poškodbe, sopotnik Gunnar pa je bil lažje poškodovan. Škode je za 1 milijon dinarjev.

Po levi je pripeljal

8. julija ob 9.30 sta se na cesti med Dvorom in Dol. Kotom zaletela Marko Pečar s citroenom in Jože Zorčič z mercedesom. Pečar je pripeljal v levi zavoj po levi strani ceste, tako da se mu Zorčič ni mogel umakniti. Škode je za 100.000 din.

Zbil je dva fička

8. julija ob 19. uri je Jure Cerver iz Duvna (zaposlen v Nemčiji) na avto cesti pri Karteljevem prehiteval Antona Zapuška iz Strekljevca pri Semiču, ki je vozil fička. Pri prehitevanju je zadel najprej Zapuška, potem pa še Stjepana Pavlovića iz Vivodine, tudi v fičku. Zapuškov avto je odletel na travnik. Težkih poškodb ni bilo, škoda 90.000 din.

Prehitro je vozil

9. julija sta trčila na cesti med Gaberjem in Vel. Brusnicami Jože Rajk s TAM in Božidar Bele z Zastavo 615. Rajk je vozil tako hitro, da ni mogel zavreti, ko se je srečal z Beletom. Telesnih poškodb ni, škoda pa znaša 200.000 din.

Vozil je v škarje

12. julija je voznik Ivan Jankovič iz Hannovra na avto cesti pri Beli cerkvi prehiteval kamion. Nasproti mu je pripeljal madžarski državljan Georgij Czegledy iz Budimpešte. Jankovič je slabo izračunal razdaljo, tako da sta z Madžarom trčila. Telesnih poškodb ni bilo, na avtomobilih pa je škode za 700.000 din.

Jankovićev avtomobil pri Beli cerkvi

OBVESTILO

lastnikom motornih vozil občine Novo mesto, Metlika, Črnomelj in Trebnje

OBVEŠČAMO VSE LASTNIKE MOTORNIH VOZIL, DA SO

TEHNIČNI PREGLEDI motornih vozil pri SGP PIONIR Novo mesto

vsak dan od 6. do 12. ure. V času od 13. do 28. 7. 1965 bodo pregledi neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Zaradi varnosti v prometu je komisija nabavila za pregled vozil najsodobnejše stroje, ki jih ni možno prestavljati, zato bodo pregledi samo v Novem mestu.

Komisija za tehnične preglede pri SGP PIONIR Novo mesto

RAZPIS TRDINOVE NAGRADE

Na podlagi 2. in 9. člena odloka o Trdinovih nagradah (Uradni vestnik Dolenjske št. 15/65)

RAZPISUJE

svet za kulturo občinske skupščine Novo mesto **Trdinove nagrade za leto 1965 in leto 1966**

Za leto 1965 se razpisujeta dve nagradi po 200.000 din za umetniška in znanstvena dela ter

tri nagrade po 100.000 din za kulturno prosvetno dejavnost.

Za leto 1966 se razpisujejo 3 nagrade po 200.000 din za umetniška in znanstvena dela ter

tri nagrade po 100.000 din za kulturno prosvetno dejavnost.

Na podlagi 1. in 3. člena odloka o Trdinovih nagradah imajo pravico dajati predloge avtorji, vsi občani in organizacije.

Nagrade se dajejo za dela, pomembna za območje občine Novo mesto.

Za podelitev nagrad za leto 1965 pridejo v poštev dela, ki bodo izvajana ali objavljena v letu 1965 do 30. septembra; do tega roka je treba predložiti svetu za kulturo objavljena dela ali pismeni predlog o kulturno prosvetni dejavnosti posameznih občanov ali kulturno prosvetnih organizacij.

Za podelitev nagrad za leto 1966 pridejo v poštev dela, ki bodo izvajana v času od 30. septembra 1965 do 31. maja 1966; do tega roka je treba predložiti svetu za kulturo objavljena dela ali pismeni predlog o kulturno prosvetni dejavnosti posameznih občanov ali kulturno prosvetnih organizacij.

Trdinove nagrade bodo podeljene ob proslavljanju občinskega praznika.

Razpis

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO

razpisuje JAVNO LICITACIJO za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- **17. 7. 1965 ob 8. uri v Poljanah pri Dol. Toplicah: za stanovanjsko hišo št. 24**
  ob 10. uri v Podgori št. 15 pri Straži za skedenj, kozolec, čebelnjak in svinjake;
- **za sadne sušilnice, 19. 7. 1965:**
  ob 8. uri v Hrastuljah pri Škocjanu, ob 12. uri v Stopičah, ob 15. uri v Šmihelu pri Novem mestu;
- **za sadne sušilnice, 21. 7. 1965: ob 8. uri v Gor. Polju pri Dol. Toplicah, ob 11. uri v Selih pri Dol. Toplicah.**

Pogoji licitiranja bodo objavljeni pred lecitacijo na krajih prodaje.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.30, in 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00 ure.

PETEK, 16. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.30 Slovenske narodne pesmi v raznih izvedbah. 10.15 Lahka glasba. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 »Moja pokrajina«, Pesmi Blaža Arniča in Marijana Lipovška. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Franjo Janežič: Škodljivci na lucerni. 14.05 Pastoralna razpoloženja v orkestralnih barvah. 15.25 Zabavni intermezzo. 15.30 Partizanske, proletarske in množične pesmi. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrov zabavne glasbe. 20.30 Johannes Brahms: Pesmi usode. 20.50 Z ansamblom štirih trombonov Atija Sossa. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.10 V svetu jazza.

SOBOTA, 17. JULIJA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — Marjan Marinc: Strahopetulus — XI. 9.30 Igrajo tuje pihalne godbe. 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Trije dueti iz francoskih oper. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Pepca Perovšek: Organizacija kontrole mlečnosti krav in selekcije v kooperacijski reji. 14.05 Iz romantičnih časov. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Pojeta: Šentjernejski oktet in vokalni kvintete Gorenjci 17.35 Iz baleta Coppelia Lea Delibesa. 18.15 Najbolj priljubljene popevke tega tedna. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 Sobotni poletni večeri v plesu. 20.30 Henry Cecil: Obe plati postave 2. epizoda: Pravica na zatožni klopi. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 18. JULIJA: 7.15 »K studencu dekle zalo gre . . .«. 8.05 Mladinska radijska igra Alenka Bole: Zaklad urnih veveric. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I. 10.00 Se pomnite, tovariši . . . Kosta Nadj: Bihač je naš. 11.45 Nedeljska reportaža 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 15.05 Vedri zvoki. 15.30 Humoreska tega tedna R. K. Narayan: Težave s cestnim valjarjem. 16.00 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne. 20.00 Mojstrske partiture Bedrich Smetana: Iz cikla »Moja domovina«. 21.10 Melodije raznih narodov — V. oddaja Bolgarija. 22.10 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 19. JULIJA: 8.05 Zadovoljni Kranjci in Trio Dorka Škoberneta. 9.00 Za mlade radovedneže. 9.30 Iz opusa skladatelja Antona Lajovica. 10.15 Pesmi Krešimirja Baranovića. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Znani pihalni igrajo 12.30 Kmetijski nasveti: Inž. Tugomir Cajnko: Gospodarjenje z gozdovi po novem zakonu. 14.05 S poti po Balkanu. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja p. v. Petra Liparja. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Izbrali smo vam. 21.05—22.50 Rezervirano za koncert s festivala v Dubrovniku. — 23.05 Po svetu jazza.

TOREK, 20. JULIJA: 8.05 Od melodije do melodije. 8.35 Slovenske narodne pesmi. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani — Marjan Marinc: Strahopetulus — XII. 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli zabavne glasbe. 10.15 Odlomki iz opere »Ivan Susanin« z ansamblom beograjske opere. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Karol Szymanowski: Koncertantna simfonija za klavir in orkester. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Erjavec: Zreja plemenske živine v Pomurju. 14.05 Johannes Brahms v raznih komornih zasedbah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Popevke s tekočega traku. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.00 Majhen recital tenorista Mitje Gregorača. 20.20 Radijska igra Anton Ingolič: Srečanje na planini. 22.10 Plesna glasba.

SREDA, 21. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki. 8.25 Jutranji orkestralni divertimento. 9.00 Svet skozi sončna očala. 9.30 Pol ure z domačimi orkestri in ansambli zabavne glasbe. 10.30 Človek in zdravje. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Z našimi pevci v popularnih operah. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. inž. Slavica Šikovec: Vpliv višine pridelka na kvaliteto vina. 14.05 Iz koncertov in simfonij. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Poje zbor »Svešnikov«. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Iz fonoteke radia Koper. 20.00 Marjan Kozina: EKVINOKCIJ Opera v 4 dejanjih. 22.10 Lepe melodije.

ČETRTEK, 22. JULIJA: 8.05 Mladinska radijska igra Aleksander Marodić: Trije bojni tovariši. 8.35 Pesmi o borbi pojo otroški in mladinski zbori. 10.00 »Triglav« — reportaža. 10.20 Naši partizani pojo . . .; 11.15 Jugoslovanski izvajalci zabavnih melodij. 12.05 Čestitke za dan vstaje. 13.30 Mladina na partizanskem pohodu (reportaža). 14.00 Za vas iz studia 14. 15.30 Zdaj pa po domače. 16.00 Prazniční popoldanski koncert. 17.05 Radijska igra: Ciril Kosmač: Balada o trobenti in oblaku. 18.15 »Šport na praznik«. 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavnih melodij. 21.00 »V sonce bo hosta zapelas Literarna oddaja. 22.10 Plesna glasba.

RADIO BREŽICE

PETEK, 16. JULIJA: 20.00— 21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 18. JULIJA: 10.30 — Poročila iz naše komune — Naš prispevek — Zveza mladine iz Zveza tabornikov — Turistične novice — Obnašaj se spodobno — O pozdravljanju — Za naše kmetovalce: F. Volčanšek — Kako skladiščimo in hranimo z novim senom — Domače viže izvajajo trio Alojza Slaka in Veseli hribovci — Pozor, nimaš prednosti! — Magnetofonski zapisek: Obiskali smo gostinsko podjetje v Brežicah — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05— Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 20. JULIJA: 20.00 — Prispevek za starše — Od torka do torka v brežiškem kinu — Sportne novice — Obvestila. 20.35 — Glasbena oddaja: Igrajo vam madžarski glasbeniki iz Narodnega doma v Brežicah.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna štev. 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje DELO v Ljubljani